

Nota

Voor burgemeester en wethouders

Nummer: 12INT02952

Datum vergadering: 28 JAN 2013

Nota openbaar: Ja

► **Onderwerp: Evaluatie Betaald Parkeren**

Advies:

1. Kennisnemen van het rapport Evaluatie Betaald parkeren 2012;
2. Instemmen met de volgende, uit het rapport voortkomende, voorstellen:
  - a. Doorgaan met betaald parkeren in zijn huidige vorm waarbij het uitgangspunt blijft dat betaald parkeren kostendekkend moet zijn, maar voor de komende jaren is kostendekkendheid niet mogelijk (zie b, c en d.)
  - b. Het negatief resultaat van betaald parkeren 2012, groot € 375.000,- (waarvan € 28.000,- eenmalige onderzoekskosten tbv evaluatienota en € 347.000,- als resultaat op de parkeerexploitatie), ten laste brengen van het rekeningresultaat 2012;
  - c. Voor het verwachte tekort 2013, groot € 320.000,- in de 1ste bestuursrapportage een dekkingsvoorstel opnemen;
  - d. Omdat er de eerste jaren nog een tekort wordt voorzien wordt voorgesteld deze tekorten mee te nemen in de integrale afweging bij de begroting voor 2014 en verder;
  - e. De aanloopkosten tot en met 2011, groot € 352.000,-, ten laste van de reserve strategische projecten brengen;
  - f. De afschrijvingsmethodiek voor de parkeergarage voor 2013 en verder te wijzigen van lineair naar annuïtair met gelijkblijvende looptijden;
  - g. Parkeertarief op € 1,- per uur (€ 0,10 per 6 minuten) en € 5,- voor een dagkaart handhaven;
  - h. De parkeeropbrengsten verhogen door de onderstaande maatregelen door te voeren waarbij (indien nodig) een nadere uitwerking en besluitvorming in de eerste helft van 2013 aan u zal worden voorgelegd:
    - i. Betalingsbereidheid verhogen van de gemeten 78% naar de vereiste 85%
    - ii. Onderzoeken of de parkeergarage verhuurd kan worden voor evenementen;
    - iii. In samenwerking met ondernemers en het Toeristisch Bureau Hellendoorn regelmatig evenementen organiseren in het centrum van Nijverdal die veel (regionale) bezoekers trekken;
    - iv. In overleg treden met supermarkten over beperken afvloeien van parkeerders naar gratis parkeerterreinen bij deze winkels;
    - v. Daar waar mogelijk de bereikbaarheid van het centrum optimaliseren voor autoverkeer;
    - vi. Reclamemogelijkheden bieden op parkeertickets, parkeerautomaten of toekomstige informatiesystemen;
    - vii. Invoeren real-time parkeren eventueel in combinatie met aanpassing bezoekerspas;
    - viii. Communicatietraject opzetten ter bevordering van het parkeren;
  - i. Exploitatiekosten beperken door de onderstaande maatregelen door te voeren waarbij een nadere uitwerking en besluitvorming in de eerste helft van 2013 aan u zal worden voorgelegd:
    - i. Verlichting in de parkeergarage vervangen door LED verlichting;
    - ii. Verlichting beperken op momenten dat er weinig parkeerders gebruik maken van de parkeergarage.
  - j. Op het parkeerterrein ten noorden van het politiebureau een blauwe zone instellen;
  - k. Houders van een bewonersvergunning niet langer toestaan op de Constantijnstraat, Grotestraat, Rijssensestraat en Meijboomstraat te parkeren;

- l. In het oostelijk deel van het centrum een parkeerverbodszone instellen;
- m. De onderdelen j, k en l zullen in separate voorstellen worden uitgewerkt en ter besluitvorming aan u worden voorgelegd.
3. De resultaten van de evaluatie op 29 januari 2013 aan de bewoners en ondernemers van het betaald parkeren gebied presenteren;
4. De uit de enquête voortvloeiende wens om het tarief van de 2de vergunning te verlagen, honoreren en vaststellen op € 60,- per jaar;
5. Het Evaluatierapport Betaald parkeren 2012 ter kennisgeving aan te bieden aan de raadscommissie Grondgebied en haar te vragen om over de punten 2a tot en met 2i, 4, 7 en 8 van dit advies een advies uit te brengen aan de gemeenteraad;
6. Het Evaluatierapport Betaald parkeren 2012 ter kennisgeving aan te bieden aan de raad en de raad te vragen om over de punten 2a tot en met 2i, 4, 7 en 8 van dit advies een besluit te nemen;
7. De (financiële) resultaten van de getroffen maatregelen worden in de jaarrekening opgenomen.
8. De begroting van de parkeerexploitatie 2013 en verder aanpassen op basis van bovenstaande besluiten.

Conform advies (in meerderheid); Wethouder Ten Have en Wethouder Balkhuis tekenen ten aanzien van punt
Besluit B en W: 2A *aan, dat betrekking heeft op doorgaan met betaald parkeren, dat voor de zomervakantie een raadgevend referendum moet plaatsvinden.*

Korte samenvatting:

In 2008 is de Parkeernota 2008 vastgesteld. Op 1 oktober 2011 is gestart met betaald parkeren. Nu blijkt dat, in tegenstelling tot wat in 2008 werd verwacht, de parkeerexploitatie tot en met 2012 niet sluitend is geweest. De oorzaak hiervan is de tegenvallende opbrengst uit straatparkeren.

De gemeenteraad heeft om deze reden om een vervroegde evaluatie van betaald parkeren gevraagd. Het negatief resultaat van de parkeerexploitatie is zodanig groot dat is besloten om drie onderzoeken te houden: een parkeerduuronderzoek, een koopstromenonderzoek en een betalingsbereidheidsonderzoek. Uit het parkeerduuronderzoek blijkt dat er minder en minder lang geparkeerd wordt. Het koopstromenonderzoek laat zien dat de invoering van betaald parkeren hierin een rol speelt maar dat ook economische recessie (men koopt minder en leegstand van winkels en kantoren), de opkomende E-commerce, de slechte bereikbaarheid van het centrum als gevolg van de bouw van het Combiplan, meer fietsen en het gratis parkeren van de auto binnen of buiten het betaald parkeren gebied een rol spelen.

Het negatief resultaat van de parkeerexploitatie 2012 bedraagt € 347.000,-. Op basis van de huidige kennis en ervaring is een nieuwe parkeerexploitatie voor 2013 en verder opgesteld. Hieruit blijkt dat voor de periode tot en met 2021 nog steeds een tekort wordt verwacht maar dat het tekort jaarlijks wel kleiner wordt. Omdat er een tekort blijft de komende jaren worden er in deze nota voorstellen gedaan om de opbrengsten uit betaald parkeren te verhogen en de lasten te verkleinen.

Omdat de tekorten op de parkeerexploitatie de komende jaren substantieel zijn, is het niet opportuun deze als taakstelling voor het daarop volgende jaar op te nemen. Voorgesteld wordt het uitgangspunt van een kostendekkende parkeerexploitatie te handhaven maar voor een bepaalde periode zullen vanuit de begroting aanvullende middelen nodig zijn.

Aanleiding:

In het collegeprogramma 2010-2014: "Bijgestelde ambities: samen verantwoord verder" is onder programma 5 opgenomen dat evaluatie van betaald parkeren drie jaar na invoering van betaald parkeren plaatsvindt. De gemeenteraad heeft gevraagd deze evaluatie eerder uit te voeren. Het college heeft de raad toegezegd dat de evaluatie op 12 maart 2013 aan de raad zal worden aangeboden.

Relevante eerdere besluiten:

Parkeernota 2008, 09INT00455 d.d. 22 juni 2009.

Parkeernota 2008, Parkeerorganisatie en -taken, 10INT00276 d.d. 9 maart 2010.

Doelstelling:

Op 1 oktober 2011 is gestart met betaald parkeren. Nu blijkt dat, in tegenstelling tot wat in 2008 werd verwacht, de parkeerexploitatie tot en met 2012 niet sluitend is geweest. De oorzaak hiervan is de tegenvallende opbrengst uit straatparkeren.

Het doel van deze nota is meerledig:

1. inzicht te geven in de oorzaken van de tegenvallende opbrengsten;
2. voorstel te doen hoe het negatief resultaat van de parkeerexploitatie 2012 gedekt kan worden;
3. maatregelen te formuleren hoe de opbrengsten uit parkeren verhoogd kunnen worden en de exploitatiekosten kunnen worden beperkt;
4. op basis van de huidige kennis en ervaringen een nieuwe parkeerexploitatie voor 2013 en verder op te stellen en deze vast te laten stellen;
5. voorstel te doen hoe de komende jaren met het te verwachten tekort op de parkeerexploitatie kan worden omgegaan.

Oplossing:

Deze nota is opgedeeld in twee hoofdstukken:

1. Exploitatietekort. Dit hoofdstuk beschrijft met name het financiële gedeelte van betaald parkeren. Conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen in de paragraaf "financiële consequenties".
2. Overige bevindingen. In dit hoofdstuk komen alle andere relevante zaken zoals handhaving, vergunningen, naheffingen, bezoekerspassen, parkeergarage e.d. aan bod. Het hoofdstuk wordt afgesloten met conclusies en aanbevelingen.

Hoofdstuk 1: Exploitatietekort

Inleiding

In 2008 is de Parkeernota 2008 vastgesteld. Op 1 oktober 2011 is gestart met betaald parkeren. Nu blijkt dat, in tegenstelling tot wat in 2008 werd verwacht, de parkeerexploitatie tot en met 2012 niet sluitend is geweest. De oorzaak hiervan is de tegenvallende opbrengst uit straatparkeren.

Berekening aantallen parkeeders

Om een verwachte parkeersituatie te berekenen kan een parkeerbalans worden opgesteld. Hiervoor is gebruik gemaakt van de Dynamische Parkeerbalans. Dit is een door de markt ontwikkeld instrument om de verhouding tussen vraag en aanbod in het parkeren weer te geven.

Op basis van het parkeeronderzoek in 2008 is de parkeersituatie vertaald naar een modelmatige berekening van de situatie zoals die tijdens het parkeeronderzoek is aangetroffen. Hiermee is een prognose-instrument gecreëerd, waarmee de toekomstige parkeersituaties kunnen worden voorspeld. Door het toevoegen van inbreidingsprojecten en overige ontwikkelingen (waaronder een groei van het autobezit) kan de toekomstige parkeersituatie worden beoordeeld. Omdat de parkeerbalans een dynamisch instrument is kan deze eenvoudig worden geactualiseerd en kunnen diverse scenario's worden doorgerekend.

Voor de berekening van de parkeervraag wordt per functiesoort de omvang van deze functie (uitgedrukt in m² bvo of aantal woningen) bepaald. Aan elke functie wordt vervolgens een parkeerkencijfer (het aantal benodigde parkeerplaatsen per eenheid) toegewezen.

De parkeervraag is een vermenigvuldiging van de omvang van een functie en het parkeerkencijfer. Aanwezigheidspercentages geven per periode de mate waarin de parkeervraag wordt uitgeoefend weer.

In 2012 blijkt dat de omvang van de functies kleiner is dan in 2008 verwacht. Er staat 5000 m2 winkelruimte, 700 m2 kantoorruimte en veel woningen leeg. Hieruit volgt dat de parkeervraag lager ligt. Ook het parkeercijfer ligt in 2012 lager dan in 2008 omdat er door de economische recessie, e-commerce en andere invloeden minder bezoekers naar de in het centrum gelegen functies komen.

Resultaat parkeerexploitatie 2012

De parkeerexploitatie kent inkomsten en uitgaven. In 2012 is € 56.000,- minder uitgegeven dan begroot. Wel blijven de inkomsten achter bij de verwachting. Het negatief resultaat van de parkeerexploitatie 2012 bedraagt € 375.000,- waarvan € 28.000,- eenmalige kosten voor de hieronder genoemde onderzoeken.

Onderzoeken

Het negatief resultaat van de parkeerexploitatie is zodanig groot dat is besloten om drie onderzoeken te houden:

1. parkeerduuronderzoek: op een woensdag en een zaterdag zijn tussen 6.00 uur en 19.00 uur alle kentekens van de in het betaald parkeren gebied geparkeerde auto's genoteerd. Op deze wijze kan het aantal geparkeerde auto's worden bepaald alsmede het parkeermotief (wonen, werken, bezoeken) en de locatie en de duur dat de auto geparkeerd staat;
2. koopstromenonderzoek: koopstromenonderzoek is hét instrument om koopgedrag van inwoners in kaart te brengen en veranderingen in dit gedrag in tijd en plaats te laten zien. De aanpak van het onderzoek is vergelijkbaar met het in 2010 uitgevoerde Koopstromenonderzoek Oost-Nederland, waar de gemeente Hellendoorn ook aan deelgenomen heeft. Om inzicht te krijgen in de kooporiëntatie van inwoners van de gemeente Hellendoorn en omliggende gemeenten is een telefonische enquête uitgevoerd, gecombineerd met de mogelijkheid om via internet de vragenlijst in te vullen. In het koopstromenonderzoek zijn ook vragen gesteld over vervoerwijzekeuze en (betaald) parkeren.
3. betalingsbereidheidsonderzoek: een betalingsbereidheidsonderzoek geeft inzicht in de mate waarin parkeerders bereid zijn te betalen voor het parkeren dan wel een vergunning hebben om te mogen parkeren in het betaald parkeren gebied.

Uit het parkeerduuronderzoek dat op 19 en 29 september 2012 is gehouden blijkt dat er veel minder geparkeerd wordt in het betaald parkeren gebied dan 2008. Er was in 2004 en 2008 een toename verwacht omdat er functies aan het centrum zijn toegevoegd: 3000 m2 winkels, bibliotheek, theater, woningen en horeca. De daling is daarom opmerkelijk.

In het koopstromenonderzoek is onderzocht waarom er minder geparkeerd wordt. Hieruit blijkt dat er meerdere oorzaken zijn:

1. Onder de bezoekers die boodschappen komen doen is het autogebruik gedaald van 64% naar 42%. Dit ten gunste van de fiets. Onder het winkelend publiek is het autogebruik gedaald van 6% naar 3%.
2. Van de totale bezoekersgroep zegt bijna de helft (44 procent) het centrum van Nijverdal minder vaak en minder lang te bezoeken om inkopen te doen.
3. De bestedingen van consumenten die in Rijssen boodschappen doen / winkelen is ongeveer verdubbeld. De bestedingen aan dagelijkse goederen steeg van 2,4% naar 5,7% en van niet dagelijkse goederen van 5,7% naar 8,4%. Voor de dagelijkse goederen is dit opvallend omdat bij de supermarkten in Nijverdal gratis geparkeerd kan worden. Daarnaast zijn de brandstofkosten om naar Rijssen te rijden hoger dan het parkeergeld om een uur te parkeren in Nijverdal.
4. De bouw van het Combiplan zorgt al geruime tijd voor een verslechterde bereikbaarheid van het centrum. Op de vraag of dit een rol speelt bij het bezoeken van het centrum antwoordt 37% dat dit het geval is.
5. Bijna twee derde, 60% geeft aan dat de invoering van betaald parkeren reden is om het centrum niet meer met de auto of minder vaak en/of minder lang te bezoeken.
6. Een derde deel van de ondervraagden geeft aan minder te kopen als gevolg van de economische recessie. Daarnaast worden er goedkopere producten gekocht en worden dure aankopen uitgesteld.

Opbrengsten per maatregel

Op een aantal (cursief gedrukte) oorzaken kan door de gemeente zodanig invloed worden uitgeoefend dat opbrengsten uit betaald parkeren toenemen:

1. *Betalingsbereidheid verhogen van de gemeten 78% naar de vereiste 85% door efficiëntere handhaving. Bij het opstellen van de parkeerexploitatie is er van uit gegaan dat 85% van de parkeerders zijn parkeerkaartje betaalt en niet langer parkeert dan de parkeertijd die hij heeft gekocht. Uit onderzoek blijkt dat dit percentage in 2012 7% lager lag dan verwacht. Wanneer de betalingsbereidheid op 85% gebracht kan worden levert dit, bij een ongewijzigd aantal parkeerders, € 65.000,- op.*
2. *In overleg treden met supermarkten over beperken afvloei van parkeerders naar gratis parkeerterreinen bij deze winkels. Het uitwijkgedrag naar de gratis parkeerterreinen van supermarkten is aanzienlijk. In overleg met hen zal bekeken worden of deze afvloei beperkt kan worden. Extra inkomsten zijn afhankelijk van de opstelling van de supermarkten.*
3. *De bereikbaarheid van het centrum optimaliseren. De wegen naar het centrum zijn al lange tijd afgesloten of afgesloten geweest voor het verkeer. Hierdoor is het centrum veel slechter bereikbaar dan in 2008. Vanuit het koopstromenonderzoek blijkt dat dit door 37% van de mensen als zo hinderlijk wordt ervaren dat zij niet meer of op een andere manier naar het centrum komen. Vertaald naar de parkeerexploitatie betekent dit een afvloei van € 30.000,-. Na opening van de Van der Muelenweg moeten deze opbrengsten terug vloeien. Er is gerekend met een voorzichtige terugvloei van € 19.000,-.*
4. *Invoeren real-time parkeren. Deze maatregel is bedoeld om de 85% betalingsbereidheid te krijgen.*
5. *Communicatietraject opzetten om het gebruik van de parkeergarage te stimuleren, uitleg te geven over het gebruik van de parkeerapparatuur, hoe de QR-codering werkt enz.*
6. *Vervroegen van de aanvangstijd van betaald parkeren. In 2015 zal er vanaf 9.00 uur betaald moeten worden. Uit analyse blijkt dat er in 2012 € 60.000,- afgevloeid is in dit uur. Verwacht wordt dat vanaf 2015 dit € 54.000,- als extra inkomsten kan worden opgenomen. Het overige deel lekt weg naar de overstap van auto naar fiets en consumeert elders.*

Daarnaast kunnen de volgende maatregelen worden getroffen om de opbrengsten te verhogen:

7. *Onderzoeken of de parkeergarage verhuurd kan worden voor evenementen. De opbrengsten hiervan zijn begroot op € 1000,-.*
8. *Meer evenementen organiseren in het centrum van Nijverdal die veel (regionale) bezoekers trekken. Uit de analyse van de gegevens uit het parkeermanagementsysteem blijkt dat een evenement ruim € 1000,- extra per dag aan parkeergeld oplevert. Door de organisatie van extra evenementen kan naar verwachting € 10.000,- extra inkomsten gegenereerd worden. Marketingmogelijkheden benutten om het gebruik van de parkeergarage te stimuleren door bijvoorbeeld bezoekers van ons centrum beter te attenderen op de parkeergarage.*
9. *Reclamemogelijkheden bieden op parkeertickets, parkeerautomaten of toekomstige informatiesystemen. De opbrengsten hiervan zijn begroot op € 1000,-.*

Hoewel de exploitatielasten niet hoger zijn dan geraamd hebben zij direct invloed op het resultaat van de exploitatie. Daarom wordt voorgesteld om met het treffen van de volgende maatregelen de kosten te beperken:

10. *De wijze van afschrijven van de parkeergarage wijzigen van lineair in annuïtair. In de paragraaf "financiële consequenties" op pagina 13 wordt hier dieper op ingegaan. De verwachte besparingen aflopend van € 149.000,- in 2013 tot € 28.000,- in 2022 zijn in de modellen opgenomen.*
11. *Verlichting in de parkeergarage vervangen door LED verlichting.*
12. *Verlichting beperken op momenten dat er weinig parkeerders gebruik maken van de parkeergarage, bijvoorbeeld door gebruik van bewegingsmelders.*

Op dit moment is nog onduidelijk tot welke besparingen de punten 11 en 12 leiden en daarom zijn deze nog niet in de modellen opgenomen.

7. Ook leidt de economische recessie tot meer leegstand dan in 2008 geraamd. Inmiddels staat ruim 5000 m2 winkelruimte en 700 m2 kantoorruimte leeg. Lege panden trekken geen bezoekers en dus geen parkeerders.
8. Ruim een kwart geeft aan minder naar de winkel te gaan als gevolg van E-commerce, het kopen via het internet. Ook de oriëntatie via internet neemt toe, de koop vindt vervolgens gerichter plaats waardoor de verblijfsduur in het centrum daalt (-23%).

Naast het minder en minder lang parkeren dragen de volgende zaken bij aan te lage opbrengsten:

1. Uit betalingsbereidheidsonderzoek blijkt dat minder parkeerders dan verwacht hun parkeerbelasting betalen of langer parkeren dan de gekochte parkeertijd.
2. Meer parkeerders dan verwacht parkeren op één van de parkeerterreinen bij de supermarkten die in het centrum gevestigd zijn.

De uit het koopstromenonderzoek, betalingsbereidheidsonderzoek en parkeerduuronderzoek voortkomende aspecten leiden tot de volgende inkomstenderving:

2012	Mate van invloed	Mindere omzet t.o.v. verwachte opbrengst na correctie	Cumulatief
Berekende inkomsten betaald parkeren 2012			€ 1.170.000,-
Opbrengsten uit naheffingsaanslagen			- € 107.000,-
Opbrengsten uit verkoop vergunningen			- € 65.000,-
Overige inkomsten			- € 15.000,-
In 2008 verwacht aantal parkeeruren 2012	1.310.666		
Verwachte opbrengsten uit straat- en garageparkeren 2012. Hierbij is rekening gehouden met 25% afvloed als gevolg van uitwijkgedrag, betalingsbereidheid en verschuiving van auto naar fiets.			€ 983.000,-
<i>Betalen vanaf 10.00 uur ipv 9.00 uur</i>	-6%	- € 60.000,-	
<i>Betalingsbereidheid</i>	-7%	- € 65.000,-	
<i>Bereikbaarheid centrum</i>	-3%	- € 30.000,-	
<i>Bezoekfrequentie en verblijfsduur</i>	-4%	- € 37.000,-	
<i>E-commerce</i>	-2%	- € 15.000,-	
<i>Recessie</i>	-6%	- € 60.000,-	
<i>Uitwijkgedrag</i>	-12%	- € 119.000,-	
<i>Wijzigen verplaatsingswijze</i>	-9%	- € 87.000,-	
<i>Leegstand detailhandel</i>	-5%	- € 50.000,-	
Werkelijk omzet parkeren			€ 460.000,-
Verschil tussen begrote opbrengsten en werkelijke opbrengsten straat- en garageparkeren			- € 524.000,-
Voordeel naheffingsaanslagen en verkochte parkeervergunningen			€ 93.000,-
Voordeel als gevolg van lagere exploitatiekosten			€ 56.000,-
Resultaat parkeerexploitatie 2012 (inclusief € 28.000,- eenmalige onderzoekskosten)			- € 375.000,-

Tarievenbeleid

Een op het eerste gezicht voor de hand liggende maatregel om de opbrengsten te verhogen is het verhogen van het tarief van € 1,- per uur (0,10 per 6 minuten) naar € 1,10 per uur. Dit leidt echter niet automatisch tot 10% meer opbrengsten. De betalingsbereidheid zal verder afnemen. Ook zal men eerder van vervoerwijze wisselen en elders gaan winkelen of boodschappen doen. Voorgesteld wordt het tarief de eerste jaren te handhaven op € 1,- per uur.

Een andere mogelijkheid die is onderzocht is het toepassen van tariefdifferentiatie. Hierbij valt te denken aan een lager tarief voor de parkeergarage dan voor het parkeren op maaiveld. Hiermee wordt het parkeren in de parkeergarage gestimuleerd. Omdat het parkeren in de parkeergarage niet onder het fiscale regime valt moet er over de inkomsten van garageparkeren 21% BTW worden afgedragen. Verschuiving van het parkeren naar de garage levert dan per saldo een negatief resultaat op.

Omgekeerd kan het parkeren op maaiveld gestimuleerd worden door een lager tarief te kiezen dan in de parkeergarage. Afhankelijk van het verschil in tarieven zal de garage minder goed of niet meer gebruikt worden.

Dagkaarttarief van € 5,- naar € 2,-

Uit analyse van de parkeerdata blijkt dat het reduceren van het dagkaarttarief van € 5,- naar € 2,- een inkomstenderving geeft van € 30.000,- per jaar. Een deel van de mensen die nu tussen de € 1,50 en 2,- betaalt zal mogelijk € 2,- betalen omdat het dan aantrekkelijker is langer te blijven. De inkomstenderving blijft echter aanzienlijk.

Hoofdstuk 2: Overige bevindingen

Parkeergarage

Het gebruik van de parkeergarage is gestegen van ca 3000 parkeerders in januari tot ca 10.000 in december. Ook de gemiddelde parkeerduur neemt licht toe. De reacties van de parkeerders zijn doorgaans zeer positief. In december is bekend geworden dat de garage de European Standard Parking Award heeft gekregen. Dit is een Europees kwaliteitskeurmerk voor parkeergarages.

Parkeervergunningen

Het aantal uitgegeven parkeervergunningen en daarmee de inkomsten zijn hoger dan verwacht. Wel wordt vooral het tarief voor de 2de vergunning (€ 120,-) als te hoog ervaren. Veel mensen maken gebruik van de mogelijkheid tot automatische incasso hetgeen tot kostenbesparing leidt. Misbruik van de digitale vergunning is niet bekend.

Bezoekerspas

In het voorjaar zijn er veel problemen geweest met het functioneren van de pas. Voor de zomer zijn deze problemen verholpen. Er zijn 473 verstrekt waarvan er slechts 230 gebruikt worden. Van de beschikbare 90 uur is gemiddeld 14 uur verbruikt.

Enquête onder bewoners en ondernemers

In november is een enquête onder bewoners en ondernemers uit het betaald parkeren gebied gehouden. De belangrijkste conclusies zijn:

- 70% van de bewoners en 89% van de ondernemers vindt dat betaald parkeren moet worden afgeschaft;
- Ondernemers zijn aanzienlijk ontevredener dan bewoners (90% vs 60%);
- Vrouwen zijn twee maal zo ontevreden als mannen;
- Bijna de helft van de bewoners (40%) zegt minder bezoek te ontvangen terwijl 15% aangeeft dat het bezoek korter blijft;
- Dat een veel groter deel van de ondernemers (67%) zegt dat er voldoende gehandhaafd wordt dan bewoners (37%);
- Het aantal mensen dat tevreden is over het Parkeerloket net zo groot is als de groep die ontevreden is.

Handhaving

In 2012 zijn er 4.695 naheffingen opgelegd. Dit is gemiddeld 1,5 naheffing per naheffingsuur. Dit is meer dan in de contracten wordt gevraagd maar dit leidt er echter niet toe dat de vereiste betalingsbereidheid van 85% wordt gehaald. Voorgesteld wordt om in eerste instantie door efficiënter te handhaven, de invoering van real time parkeren en communicatie de betalingsbereidheid op 85 % te brengen. Desgewenst kan op termijn de handhavingscapaciteit en de daarbij behorende van hoogte van de naheffingsaanslag verhoogd worden.

Bezwaarschriften

In de eerste 10 maanden van 2012 zijn er 239 bezwaren ingediend tegen een naheffing. Hiervan zijn er 101 gegrond en 138 ongegrond.

De belangrijkste redenen om de bezwaren gegrond te verklaren zijn: achteraf een geldig kaartje overlegd (44%) en parkeerautomat defect (10%).

De belangrijkste redenen om de bezwaren ongegrond te verklaren zijn: onbekendheid (72%) en parkeerautomat defect (10%). Sinds er extra aanduidingsborden geplaatst zijn is het aantal geponde bezwaarschriften met als reden "onbekendheid" sterk afgenomen.

Communicatie

Om mensen van voldoende informatie te voorzien is een website gebouwd. Deze website is half september 2011 opengesteld. Op de website staat onder andere informatie over tarieven, gebieden, parkeertijden, de diverse vergunningen en de parkeergarage. Ook staan er op de website zogenaamde FAQ's: Frequently Asked Questions ofwel veelgestelde vragen. Dit zijn de vragen die de loketmedewerkers gesteld zijn de afgelopen maanden. Iedere vraag is van een antwoord voorzien. Op de website kunnen ook de aanvraagformulieren voor parkeervergunningen en de informatiefolder worden gedownload. In 2012 is de website 2.750 maal bezocht.

Iedereen die in het betaald parkeren gebied woont, dan wel een bedrijf voert, heeft in de aanloop naar de invoering van betaald parkeren een mailing ontvangen met daarin informatie over betaald parkeren. Deze informatie bestond uit een informatiefolder, aanvraagformulieren voor een parkeervergunning en een begeleidend schrijven.

In deze brief is de ontvanger uitgenodigd voor een tweetal inloopbijeenkomsten waar gerichte vragen over de persoonlijke situatie gesteld konden worden. Daarnaast is er op de inloopbijeenkomsten hulp geboden bij het invullen van de aanvraagformulieren voor een parkeervergunning.

Recentelijk zijn op alle parkeerautomaten zogenaamde QR-coderingen aangebracht. Door deze code te scannen met een smartphone kan informatie over betaald parkeren worden opgehaald. Informatie die ontsloten wordt betreft onder meer gebiedsgrootte, tarieven, parkeertijden, plattegrond met locatie van de automaat en de locaties van de dichtstbijzijnde andere automaten. Onderzocht wordt welke mogelijkheden er zijn om via dit medium reclametijd aan te bieden aan ondernemers.

Reeds uitgevoerde aanpassingen/verbeteringen

1. Extra aanduidingsborden "betaald parkeren"

In de ingediende bezwaarschriften werd regelmatig als bezwaar genoemd dat het onduidelijk was dat men parkeerde in een betaald parkeren gebied. Om die reden zijn er 30 aanvullende borden "betaald parkeren" geplaatst. Dit heeft geleid tot aanmerkelijk minder bezwaarschriften.

2. QR-codering

QR staat voor quick response. De code kan worden gescand door een app op een smartphone. Vervolgens wordt via internet de achterliggende informatie ontsloten. Alle 44 parkeerautomaten hebben een unieke QR-codering gekregen. Het scannen levert informatie op over de locatie waar men zich bevindt, waar andere parkeerautomaten staan en welke regels er gelden ten aanzien van betaald parkeren. Ook is er een link naar de parkeerwebsite opgenomen.

3. Bewegwijzering in garage is verbeterd;

Via bewegwijzering worden parkeerders naar de vier uitgangen van de parkeergarage geleid. Ondanks deze bewegwijzering vroegen parkeerders regelmatig aan de beheerder van de garage de weg naar de uitgangen. Door het aanbrengen van de benaming van de straat waar de uitgang op uit komt is dit duidelijker gemaakt.

4. Uitrijkaarten voor garage beschikbaar geïntroduceerd;

Op 8 november 2012 heeft de gemeenteraad besloten dat ondernemers en organisatoren van evenementen uitrijkaarten voor de parkeergarage kunnen kopen voor € 2,- per stuk. Deze kaarten kunnen meegegeven worden aan klanten of medewerkers. Hiermee wordt het gebruik van de parkeergarage gestimuleerd.

5. Met tarieven flexibel inspelen op situatie;

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het aanwijzen van vier dagen waarop gratis geparkeerd kan worden. Wel dient de raad hierover zo spoedig mogelijk geïnformeerd te worden.

6. Parttimeparkeervergunning

Aanvankelijk was het alleen mogelijk om een werknemersvergunning te kopen die een hele week geldig was. Direct na invoering van betaald parkeren kwam er vraag naar een parttimevergunning. Vanaf 1 januari 2012 is het mogelijk om per dag een vergunning te kopen. Iedere combinatie is mogelijk.

7. Extra handhaving half november – eind december 2012

Uit het betalingsbereidheidsonderzoek blijkt dat deze achterblijft bij doelstelling van 85%. Daarom is er in de periode van half november tot eind december 2012 een extra handhavingsinspanning geleverd. De resultaten hiervan zijn nog niet bekend.

Verbeterpunten in ontwikkeling:

1. Onderzoek naar Real-time parkeren

Uit analyse van de verkochte parkeertickets blijkt dat er veel kaartjes verkocht worden met een waarde van € 0,10 en € 0,20. Ook worden er veel naheffingsaanslagen opgelegd. Hieruit kan worden afgeleid dat veel parkeerders, omdat zij kort in het centrum verblijven, geen kaartje kopen of een kaartje met korte parkeertijd kopen. Uit analyse van de naheffingsaanslagen blijkt dat met name deze groep een naheffing krijgt opgelegd. Dit beeld is niet opvallend omdat de tijd die aan de koop van een parkeerticket moet worden besteed (naar de automaat lopen, de betaalhandeling verrichten en terug lopen naar de auto) lang is ten opzichte van de tijd die zij in het centrum verblijven. De invoering van "real time" parkeren komt hieraan tegemoet. In dit systeem wordt achteraf betaald en hoeft de gang naar de automaat niet meer gemaakt te worden. De parkeerder koopt via het E-loket een parkeertegoed, bijvoorbeeld 20 uur voor € 20,-. Hiermee wordt zijn kenteken opgenomen in een databestand. Het kenteken staat dan op "niet actief". Hij parkeert zijn auto en belt een lokaal nummer waardoor zijn kenteken in het databestand geactiveerd wordt. De activering kan ook plaatsvinden via een app op een smartphone of via internet. Tijdens zijn handhavingsactie raadpleegt de handhaver via zijn terminal de databse en kan hij in het beeldscherm van zijn terminal zien of dit kenteken geactiveerd is. Deze systematiek is gelijk aan het handhaven van vergunninghouders. Zodra de parkeerder in zijn auto stapt, kan hij door te bellen of gebruik te maken van de app zijn kenteken weer deactiveren waardoor het afschrijven van parkeertijd stopt. Dit systeem is niet alleen beschikbaar voor inwoners van Nijverdal maar voor iedereen, al zal niet iedereen er gebruik van maken.

2. Verplaatsen van twee parkeerautomaten

Uit gebruikservaring blijkt dat het wenselijk is om aan de noordoostzijde van de Rijssensestraat een extra parkeerautomaat te plaatsen. Op deze locatie wordt het oversteken naar de westzijde van de straat als zeer storend ervaren. Hierdoor is de betalingsgebereidheid laag.

Aan de noordzijde van de Grotestraat ter hoogte van EP liggen een aantal parkeervakken die relatief ver van een parkeerautomaat liggen. Op het parkeerterrein Grotestraat Noord staat een parkeerautomaat op relatief korte afstand maar deze is voor de parkeerder niet zichtbaar. Het is wenselijk hier een extra parkeerautomaat te plaatsen.

Bij de inrichting van de stationsomgeving zuid moeten er twee parkeerautomaten worden verwijderd. Voorgesteld wordt deze automaten op de Rijssensestraat en de Grotestraat te plaatsen.

Gebruiksgemak

In het vroege voorjaar kwamen er meldingen bij het Parkeerloket binnen dat de bezoekerspas niet goed werkte. Een ernstige en langdurige storing bij de Zweedse leverancier van de parkeerautomaten bleek hiervan de oorzaak. Voor de zomer waren de problemen opgelost. Meerdere gemeenten hebben met dit probleem kampen gehad. Het is wenselijk te zoeken naar een betrouwbaarder systeem. Real time parkeren / digitaal parkeren kan hiervoor een oplossing zijn.

Parkeersituatie

Uit het parkeerduuronderzoek en vanuit meldingen blijkt dat er op de Grotestraat, Constantijnstraat, Meijboomstraat en Rijssensestraat de bezettingsgraad soms 100% of meer bedraagt. Hierdoor komt de bereikbaarheid van winkels onder druk te staan. Uit onderzoek blijken de parkeerders voor een (groot) bewoners te zijn. Dit is een ongewenste situatie. Voorgesteld wordt het gebruik van de bewonersvergunning in deze straten niet langer toe te staan. Een separaat voorstel hiertoe zal u worden voorgelegd.

Nabij de Pin-automaten van de Rabobank wordt veel ultra-kort geparkeerd. Veelal op plaatsen waar dit ongewenst is. Hier kan (nog) niet tegen opgetreden worden.

Het parkeerterrein ten noorden van het politiebureau en ten oosten van de Van der Muelenweg is de hele dag bezet door langparkeerders. Hierdoor is het politiebureau minder goed bereikbaar. Een parkeerregulerende maatregel is gewenst. Een separaat voorstel hiertoe zal u worden voorgelegd.

Effecten:

Een parkeerexploitatie waarbij een zo groot mogelijk deel van de kapitaallasten van de parkeergarage worden afgedekt.

Planning:

Informatiebijeenkomst voor bewoners en ondernemers op 29 januari 2013.

Behandeling van de evaluatienota in de raadscommissie Grondgebied van 13 februari 2013.

Behandeling van de evaluatienota in de gemeenteraad van 12 maart 2013.

Financiële consequenties:

Parkeerexploitatie 2012

In de 2^e bestuursrapportage 2012 is een doorkijk gegeven van het te verwachten tekort over 2012 door de cijfers van een half jaar te extrapoleren naar een heel jaar. Deze extrapolatie is met de gegevens tot en met november 2012 nogmaals gedaan. Met de huidige inzichten verwachten we over 2012 op een tekort uit te komen van circa € 375.000,- waarvan € 28.000,- eenmalige kosten voor het parkeerduuronderzoek, koopstromenonderzoek en betalingsbereidheidonderzoek en € 347.000,- als gevolg van de parkeerexploitatie.

Bij het vaststellen van de 2de bestuursrapportage 2012 is besloten dit tekort mee te nemen bij de evaluatie van het betaald parkeren in 2013. Wij stellen voor het resultaat van het betaald parkeren in 2012 te verwerken in (dat wil zeggen ten laste te brengen van) het rekeningresultaat van 2012. Het tekort op de parkeerexploitatie is zo groot dat dit door tariefverhoging, -differentiatie of de maatregelen zoals op pagina 7 en 8 genoemd niet kan worden aangevuld. Daarom is het niet realistisch om een taakstelling binnen de parkeerexploitatie op te nemen om dit bedrag in de komende jaren terug te verdienen. Onze verwachting is dat voor de komende jaren een taakstelling niet opportuun is.

Het resultaat van 2012 is aanleiding geweest om maatregelen te benoemen de opbrengsten te maximaliseren en de kosten te reduceren. Eén van de mogelijke maatregelen is het wijzigen van de afschrijving van de parkeergarage. Immers, een aanzienlijk deel van kosten voor betaald parkeren zijn de kapitaallasten. In het verleden gingen we uit van een lineaire afschrijving van de investeringen in de parkeergarage. Bij de lineaire afschrijving met hogere kapitaallasten in de beginjaren hadden we de reserve strategische projecten om de hoge lasten voor te financieren en in latere jaren terug te storten vanuit de parkeerexploitatie. Bij de huidige raming van de parkeerexploitatie is het echter niet mogelijk om overschotten terug te betalen aan de reserve strategische projecten, waardoor de voorfinanciering niet meer bekostigd kan worden.

Een lineaire afschrijving geeft in de eerste jaren een hoge kapitaallast en in latere jaren een lagere last. Omdat de exploitatie van betaald parkeren sluitend is, moet de hogere kapitaallast in de eerste jaren worden voorgefinancierd en in latere jaren worden terugbetaald. Dit voorfinancieren en "terugbetalen" gebeurt via de reserve strategische projecten. Bij een lineaire afschrijving is op basis van de huidige begroting vanaf 2023 alles terugbetaald en is er vanaf 2023 "ruimte" in de exploitatie. De exploitatie van 2012 geeft aan dat de huidige begroting niet meer haalbaar is.

In de parkeerexploitatie genereren we inkomsten uit het betaald parkeren, waarmee o.a. de kapitaallasten gedekt worden. Het ligt daarom voor de hand om de kapitaallasten gelijkmatiger te verdelen over de afschrijvingsduur. Daarmee worden tekorten in de eerste jaren en overschotten in de latere jaren genivelleerd. Bovendien zijn de tekorten de eerste jaren bij een annuïtaire afschrijving lager dan bij een lineaire afschrijving en is de reserve strategische projecten niet toereikend om de tekorten bij een lineaire afschrijving op te vangen. Dit pleit voor een annuïtaire afschrijving van de investeringen met gelijkblijvende looptijd. Bij een annuïtaire afschrijving van de investering in de parkeergarage is er bij de nieuwe begroting sprake van lagere kapitaallasten. Hierdoor zijn de tekorten de eerste jaren lager. In de tabellen in bijlage 1 is hier al rekening gehouden. Een nadeel van de annuïtaire afschrijving is dat de totale kapitaallasten over de gehele looptijd hoger zijn dan bij lineair afschrijving. De totale kapitaallasten voor lineaire afschrijving zijn € 17,9 miljoen. Voor annuïtaire afschrijving is dit € 2,4 miljoen (13%) meer, nl. € 20,3 miljoen. Het voordeel van de lagere jaarlast in het begin en het feit dat er geen adequate voorfinanciering mogelijk is weegt zwaarder dan een hoger totaal aan kapitaallasten. Wij stellen daarom voor om voor 2013 en verder de afschrijvingsmethodiek bij de parkeergarage te wijzigen van lineair naar annuïtair met gelijkblijvende looptijden.

Vervolgens is onderzocht welke financiële consequenties het (deels) afschaffen van betaald parkeren heeft. Hiertoe zijn drie modellen uitgewerkt:

Model 1: Ongewijzigd doorgaan met betaald parkeren;

Model 2: Het volledig afschaffen van betaald parkeren;

Model 3: Het doorgaan met betaald parkeren in het centrum en het afschaffen van betaald parkeren in de Bloemenwijk.

Ad 1.: In dit model zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- a. De opbrengsten uit betaald parkeren worden met de inflatie verhoogd door vijfjaarlijks het tarief met € 0,10 per uur te verhogen.
- b. De opbrengsten worden verhoogd door een verhoogde betalingsbereidheid (€ 65.000,-), extra bezoekers als gevolg van georganiseerde evenementen (€ 10.000,-), een betere bereikbaarheid van het centrum (€ 19.000,-), miv 2015 betalen vanaf 9.00 uur in plaats van 10.00 uur (€ 55.000,-) uur en een publiciteitscampagne.
- c. De kosten voor de exploitatie van betaald parkeren stijgen jaarlijks met gemiddeld 2% volgens het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.
- d. Van de overige besparingsmogelijkheden is nog onduidelijk hoe groot deze zijn en zijn daarom niet opgenomen en derhalve als PM post vermeld.

De financiële doorrekening van dit model laat zien dat er tot 2022 een tekort blijft op de parkeerexploitatie maar dat deze wel afneemt. Naar verwachting is er vanaf 2022 geen tekort meer.

Ad 2.: In dit model zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- a. Dit model gaat uit van een volledige afschaffing van betaald parkeren, ook in de parkeergarage. De inkomsten uit betaald parkeren dalen daarom naar € 0,-.
- b. Het betaald parkeren regime heeft ook een regulerend effect dat met afschaffing verdwijnt. Hierdoor ontstaan bereikbaarheidsproblemen voor de woningen en voorzieningen in deze wijk. Een vervangend reguleringsconcept in de vorm van vergunninghoudersgebied is daarom noodzakelijk. Ook dit vervangend systeem zal in stand moeten worden gehouden; verkeersborden plaatsen, onderhouden en vervangen, vergunningen uitgeven, bezoekersregelingen treffen, verwerken vragen en opmerkingen en handhaving van het systeem.
- c. Ook na afschaffing van betaald parkeren zullen de vaste exploitatielasten van de parkeergarage betaald moeten worden: verzekeringen, belasting, communicatie, luchtverversing, noodstroom, LPG- en CO2 detectie, brandmeldinstallatie, gas, elektra, water en beheer (leggen afvalbakken, dweilen van de vloeren en ramen, schoonhouden van portieken en beheer op afstand voor de uren dat de garage gesloten is).
- d. De kosten groeien jaarlijks met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.
- e. In de financiële doorrekening is het voordeel van een gewijzigde afschrijvingssystematiek doorgevoerd.
- f. Van de overige besparingsmogelijkheden is nog onduidelijk hoe groot deze zijn en zijn daarom niet opgenomen en derhalve als PM post vermeld.

Ad 3. In dit model zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- a. Vanuit de Bloemenwijk worden geen inkomsten uit betaald parkeren meer gegenereerd.
- b. De opbrengsten uit betaald parkeren in het centrum worden met de inflatie verhoogd door vijfjaarlijks het tarief met € 0,10 per uur te verhogen.
- c. De opbrengsten worden verhoogd door een verhoogde betalingsbereidheid (€ 65.000,-), extra bezoekers als gevolg van georganiseerde evenementen € 10.000,-), een betere bereikbaarheid van het centrum (€ 19.000,-), miv 2015 betalen vanaf 9.00 uur in plaats van 10.00 uur (€ 55.000,-) uur en een publiciteitscampagne.
- d. Het betaald parkeren regime heeft ook een regulerend effect dat met afschaffing verdwijnt. Het is aanneemlijk dat bezoekers van het centrum uitwijken naar de Bloemenwijk om gratis te parkeren. Hierdoor ontstaan bereikbaarheidsproblemen voor de woningen en voorzieningen in deze wijk. Een vervangend reguleringsconcept in de vorm van vergunninghoudersgebied is daarom noodzakelijk. Ook dit vervangen systeem zal in stand moeten worden gehouden; verkeersborden plaatsen, onderhouden en vervangen, vergunningen uitgeven, bezoekersregelingen treffen, verwerken vragen en opmerkingen en handhaving van het systeem.
- e. In de financiële doorrekening is het voordeel van een gewijzigde afschrijvingssystematiek doorgevoerd.
- f. De kosten voor de exploitatie van betaald parkeren stijgen jaarlijks met gemiddeld 2% volgens het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.
- g. Van de overige besparingsmogelijkheden is nog onduidelijk hoe groot deze zijn en zijn daarom niet opgenomen en derhalve als PM post vermeld.

Voor alle modellen geldt dat mogelijk extra inkomsten en besparingen uit maatregelen zoals verwoord op pagina 4 zijn verwerkt in de overzichten. Bij ieder model is opgenomen welke extra inkomsten dan wel welke besparingen zijn meegerekend. De modellen zijn in bijlage 1 verder uitgewerkt.

Conclusie en voorstel

Geen van de modellen is op dit moment kostendekkend. Model 1 is financieel het minst negatief en leidt op termijn tot kostendekkendheid.

Voor het resterende tekort zal binnen de begroting dekking gevonden moeten worden. Dit betekent dat er op andere begrotingsposten bezuinigd moet worden en/of dat er extra inkomsten gegenereerd moeten worden. Voorgesteld wordt te kiezen voor model 1.

Parkeereexploitatie 2013

Voor 2013 wordt een tekort verwacht van € 320.000,-. In de 1ste bestuursrapportage 2013 wordt een dekkingsvoorstel hiervoor gedaan.

Parkeereexploitatie 2014 en verder

Voor 2014 en verder stellen wij voor dat in de begroting 2014 en verder de tekorten zoals opgenomen in bijlage 1 worden meegenomen en dat daar dekking voor wordt gevonden bij de integrale afweging van de begroting 2014 en verder.

Aanloopkosten

Betaald parkeren is op 1 oktober 2011 van start gegaan. In 2011 is evenals in 2012 een tekort op de exploitatie. Deze is als taakstelling opgenomen voor 2012. Door het tekort in 2012 is de taakstelling niet gehaald. Daarnaast zijn er kosten gemaakt in de aanloop naar betaald parkeren. Dit zijn in hoofdzaak kapitaallasten voor de parkeergarage. Daarnaast bestaat deze post uit onderzoekskosten en interne uren in de periode 2004-2011. In totaal bedragen de aanloopkosten € 352.000,-. In de huidige (oude) begroting zouden deze lasten voorgefinancierd worden uit de reserve strategische projecten en uit de hogere inkomsten in latere jaren worden terugbetaald. In de nieuwe raming is er geen ruimte voor de terugbetaling. Wij stellen voor om de aanloopkosten ten laste van de reserve strategische projecten te brengen.

Personele consequenties:

N.v.t.

Juridische consequenties:

N.v.t.

Informatisering / Automatisering:

N.v.t.

Burger- en overheidsparticipatie:

N.v.t.

Communicatie:

De resultaten van de evaluatie tijdens een inloopbijeenkomst op 29 januari 2013 presenteren aan de bewoners en ondernemers uit het betaald parkeren gebied.

Overige consequenties:

N.v.t.

Bijlage 1

Huidige begroting (lineaire afschrijving)

Bedragen x1000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Huidige begroting										
Inkomsten	€ 1.286	€ 1.296	€ 1.306	€ 1.321	€ 1.331	€ 1.341	€ 1.350	€ 1.360	€ 1.360	€ 1.360
Uitgaven	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568
Kapitaallasten	-€ 855	-€ 836	-€ 818	-€ 788	-€ 736	-€ 719	-€ 703	-€ 687	-€ 671	-€ 565
Saldo	-€ 137	-€ 108	-€ 80	-€ 35	€ 27	€ 54	€ 79	€ 114	€ 121	€ 227
Eindsaldo*	-€ 96	-€ 67	-€ 39	€ 6	€ 68	€ 95	€ 120	€ 155	€ 162	€ 268

* Voor invoering van betaald parkeren was in de begroting € 41.000,- beschikbaar voor handhaving van de blauwe zone. Dit bedrag is beschikbaar gebleven voor handhaving bij betaald parkeren en is in de huidige begroting (uit 2008) gebruikt ter dekking van de parkeerexploitatie. Hier is in de nieuwe begroting voor 2013 e.v. ook rekening mee gehouden. In de tabel geeft de regel "inclusief" het saldo aan met inbegrip van deze € 41.000,-. Voor dit resterende saldo moet nog dekking worden gevonden. Deze € 41.000,- is voor alle 3 modellen beschikbaar.

Model 1: Doorgaan met betaald parkeren

Bedragen x1000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomsten (1)	€ 829	€ 829	€ 889	€ 889	€ 978	€ 978	€ 978	€ 978	€ 978	€ 1.076
Uitgaven (2)	-€ 484	-€ 494	-€ 504	-€ 514	-€ 524	-€ 534	-€ 545	-€ 556	-€ 567	-€ 578
Kapitaallasten	-€ 706	-€ 704	-€ 701	-€ 688	-€ 651	-€ 651	-€ 651	-€ 651	-€ 628	-€ 537
Saldo	-€ 361	-€ 369	-€ 316	-€ 313	-€ 197	-€ 207	-€ 218	-€ 229	-€ 218	-€ 40
Eindsaldo	-€ 320	-€ 328	-€ 275	-€ 272	-€ 156	-€ 166	-€ 177	-€ 188	-€ 177	€ 1

Beschrijving

Dit model gaat uit van het continueren van het huidige parkeerregime.

Inkomsten

De inkomsten zijn gebaseerd op de inkomsten zoals deze in 2012 zijn gegenereerd aangevuld met de extra inkomsten zoals becijferd op pagina 8. Er is geen rekening gehouden met een verzwaring van de recessie en daarmee oplopende leegstand van winkelruimte en kantoren.

Uitgaven garage

Dit zijn de huidige kosten, jaarlijks verhoogd met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.

Uitgaven straat

Dit zijn de huidige kosten, jaarlijks verhoogd met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.

Kapitaallasten

De kapitaallasten van de parkeergarage bestaan uit de afschrijvingen en de rentelast die berekend wordt over de investering. De kapitaallasten drukken op de parkeerexploitatie. In het overzicht is rekening gehouden met een gewijzigde afschrijvingssystematiek van lineair naar annuïtair.

Eindsaldo

Een negatief eindsaldo zal bij de integrale afweging van de begroting 2014 en verder worden meegenomen. Bezuinigingen op andere onderdelen van de begroting dan wel lastenverzwaring zal noodzakelijk zijn om dekking te vinden.

Model 2: Afschaffen van betaald parkeren

Bedragen x1000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Uitgaven	- € 325	- € 332	- € 338	- € 345	- € 352	- € 359	- € 366	- € 373	- € 381	- € 388
Kapitaallasten	- € 706	- € 704	- € 701	- € 688	- € 651	- € 651	- € 651	- € 651	- € 629	- € 538
Saldo	- € 1.031	- € 1.036	- € 1.039	- € 1.033	- € 1.003	- € 1.010	- € 1.017	- € 1.024	- € 1.010	- € 926
Eindsaldo	- € 990	- € 995	- € 998	- € 992	- € 962	- € 969	- € 976	- € 983	- € 969	- € 885

Opmerking: bij een (gedeeltelijk) vergunningensysteem zijn de uitgaven hoger voor: handhaving, vergunningensysteem, etcetera.

Beschrijving

Dit model gaat uit van een volledige afschaffing van betaald parkeren, ook in de parkeergarage. Om het centrum en de woningen voor bezoekers bereikbaar te houden zal een vervangende regulering nodig zijn.

Inkomsten

De inkomsten uit betaald parkeren dalen naar € 0,-. Het betaald parkeren regime heeft ook een regulerend effect dat verdwijnt met afschaffing.

Uitgaven garage

Ook na afschaffing van betaald parkeren zullen de vaste lasten van de parkeergarage betaald moeten worden: verzekeringen, belasting, communicatie, luchtverversing, noodstroom, LPG- en CO2 detectie, brandmeldinstallatie, gas, elektra, water en beheer (leggen afvalbakken, dweilen van de vloeren en ramen, schoonhouden van portieken en beheer op afstand voor de uren dat de garage gesloten is). De kosten groeien jaarlijks met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.

Uitgaven straat

Betaald parkeren heeft een regulerend karakter. Als betaald parkeren wordt afgeschaft zal een vervangend reguleringssysteem moeten worden ingericht. Ook dit vervangend systeem zal in stand moeten worden gehouden; verkeersborden plaatsen, onderhouden en vervangen, vergunningen uitgeven, bezoekersregelingen treffen, verwerken vragen en opmerkingen en handhaving van het systeem. De kosten groeien jaarlijks met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening en hangt samen met het reguleringssysteem dan wordt gekozen.

Kapitaallasten

De kapitaallasten van de parkeergarage bestaan uit de afschrijvingen en de rentelast die berekend wordt over de investering. De kapitaallasten drukken op de parkeerexploitatie. In het overzicht is rekening gehouden met een gewijzigde afschrijvingssystematiek van lineair naar annuïtair.

Eindsaldo

Een negatief eindsaldo zal bij de integrale afweging van de begroting 2014 en verder worden meegenomen. Bezuinigingen op andere onderdelen van de begroting dan wel lastenverzwaring zal noodzakelijk zijn om dekking te vinden.

Model 3: Betaald parkeren in de Bloemenwijk afschaffen

Bedragen x1000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomsten (1)	€ 729	€ 729	€ 779	€ 779	€ 857	€ 857	€ 857	€ 857	€ 857	€ 942
Uitgaven (2)	- € 463	- € 472	- € 482	- € 491	- € 501	- € 511	- € 521	- € 532	- € 542	- € 553
Kapitaallasten	- € 706	- € 704	- € 701	- € 688	- € 651	- € 651	- € 651	- € 651	- € 629	- € 538
Saldo	-€ 440	-€ 447	-€ 404	-€ 400	-€ 295	-€ 305	-€ 315	-€ 326	-€ 314	-€ 149
Eindsaldo	-€ 399	-€ 406	-€ 363	-€ 359	-€ 254	-€ 264	-€ 274	-€ 285	-€ 273	-€ 108

Beschrijving

Dit model gaat uit van het continueren van het huidige parkeerregime in het centrum en afschaffing van betaald parkeren in de Bloemenwijk.

Inkomsten

De inkomsten zijn gebaseerd op de inkomsten zoals deze in 2012 zijn gegenereerd aangevuld met de extra inkomsten zoals becijferd op pagina 8. Er is geen rekening gehouden met een verzwaring van de recessie en daarmee oplopende leegstand van winkelruimte en kantoren.

Uitgaven garage

Dit zijn de huidige kosten, jaarlijks verhoogd met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.

Uitgaven straat

Dit zijn de huidige kosten, jaarlijks verhoogd met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening verminderd met de onderhoudskosten voor parkeerautomaten in de Bloemenwijk en het leeghalen van de automaten en het tellen en afstorten van het parkeergeld en hangt samen met het reguleringssysteem dat wordt gekozen.

Kapitaallasten

De kapitaallasten van de parkeergarage bestaan uit de afschrijvingen en de rentelast die berekend wordt over de investering. De kapitaallasten drukken op de parkeerexploitatie. In het overzicht is rekening gehouden met een gewijzigde afschrijvingsystematiek van lineair naar annuïtair.

Eindsaldo

Een negatief eindsaldo zal bij de integrale afweging van de begroting 2014 en verder worden meegenomen. Bezuinigingen op andere onderdelen van de begroting dan wel lastenverzwaring zal noodzakelijk zijn om dekking te vinden.

Aan de raad

Samenvatting:

In 2008 heeft u de Parkeernota 2008 vastgesteld. Op 1 oktober 2011 is gestart met betaald parkeren. Nu blijkt dat, in tegenstelling tot wat in 2008 werd verwacht, de parkeerexploitatie in 2012 niet sluitend is geweest. De oorzaak hiervan is de tegenvallende opbrengst uit straatparkeren.

U heeft om deze reden om een vervroegde evaluatie van betaald parkeren gevraagd. Het negatief resultaat van de parkeerexploitatie is zodanig groot dat is besloten om drie onderzoeken te houden: een parkeerduuronderzoek, een koopstromenonderzoek en een betalingsbereidheidsonderzoek. Uit het parkeerduuronderzoek blijkt dat er veel minder en minder lang geparkeerd wordt. Het koopstromenonderzoek laat zien dat de invoering van betaald parkeren hierin een rol speelt maar dat ook de economische recessie (men koopt minder en leegstand van winkels en kantoren), de opkomende E-commerce, de slechte bereikbaarheid van het centrum als gevolg van de bouw van het Combiplan, meer fietsen en het gratis parkeren van de auto binnen of buiten het betaald parkeren gebied een rol spelen.

Het negatief resultaat van de parkeerexploitatie 2012 bedraagt € 375.000,-, waarvan € 28.000,- eenmalige onderzoekskosten. Op basis van de huidige kennis en ervaring is een nieuwe parkeerexploitatie voor 2013 en verder opgesteld. Hieruit blijkt dat voor de periode tot en met 2021 nog steeds een tekort wordt verwacht maar dat het tekort jaarlijks wel kleiner wordt. Omdat er een tekort blijft de komende jaren worden er in deze nota voorstellen gedaan om de opbrengsten uit betaald parkeren te verhogen en de lasten te verkleinen.

Opdracht:

In het collegeprogramma 2010-2014 is opgenomen dat drie jaar na invoering van betaald parkeren een evaluatie zal plaatsvinden. U hebt vanwege het negatieve resultaat van de parkeerexploitatie 2012 om een vervroegde evaluatie van betaald parkeren gevraagd.

Aanleiding:

Op 1 oktober 2011 is gestart met betaald parkeren. Nu blijkt dat de parkeerexploitatie in 2012 een stuk negatiever uitkomt dan in 2008 werd verwacht. De oorzaak hiervan is de tegenvallende opbrengst uit straatparkeren. Door het tegenvallende exploitatieresultaat heeft uw raad om een vervroegde evaluatie gevraagd.

Doelstelling:

Deze nota heeft verschillende doelen:

1. inzicht geven in de oorzaken van de tegenvallende opbrengsten;
2. voorstel doen hoe het negatief resultaat van de parkeerexploitatie 2012 gedekt kan worden;
3. maatregelen formuleren hoe de opbrengsten uit parkeren verhoogd kunnen worden en de exploitatiekosten kunnen worden beperkt;
4. op basis van de huidige kennis en ervaringen een nieuwe parkeerexploitatie voor 2013 en verder opstellen en deze vast te laten stellen;
5. voorstel doen hoe de komende jaren met het te verwachten tekort op de parkeerexploitatie kan worden omgegaan.

Mogelijke oplossingen:

Deze evaluatienota is opgedeeld in vier hoofdstukken:

1. Exploitatietekort. Dit hoofdstuk beschrijft met name het financiële gedeelte van betaald parkeren.
2. Overige bevindingen. In dit hoofdstuk komen alle andere relevante zaken zoals handhaving, vergunningen, naheffingen, bezoekerspassen, parkeergarage e.d. aan bod. Het hoofdstuk wordt afgesloten met conclusies en aanbevelingen.
3. Financiële consequenties. In dit hoofdstuk komen aan bod: de dekking van het exploitatietekort 2012, de nieuwe parkeerexploitatie 2013 en verder en de wijze waarop met de komende jaren met het tekort kan worden omgegaan.
4. Conclusies en voorstellen. Hierin worden de belangrijkste conclusies weergegeven, voorstellen gedaan en ons college opdracht gegeven enkele zaken uit te werken.

Hoofdstuk 1: Exploitatietekort

Inleiding

In 2008 heeft u de Parkeernota 2008 vastgesteld. Op 1 oktober 2011 is gestart met betaald parkeren. Nu blijkt dat, in tegenstelling tot wat in 2008 werd verwacht, de parkeerexploitatie een stuk negatiever uit te vallen. De oorzaak hiervan is de tegenvallende opbrengst uit straatparkeren.

Parkeerexploitatie 2012

De parkeerexploitatie kent inkomsten en uitgaven. In 2012 is € 56.000,- minder uitgegeven dan begroot. Wel blijven de inkomsten achter bij de verwachting. Het negatief resultaat van de parkeerexploitatie 2012 bedraagt per saldo € 375.000,- waarvan € 28.000,- eenmalige kosten voor de hieronder genoemde onderzoeken.

Analyse

Het negatief resultaat van de parkeerexploitatie is zodanig groot dat is besloten om een grondige analyse hiernaar te laten uitvoeren. Daarom zijn drie onderzoeken gehouden:

1. parkeerduuronderzoek: op een woensdag en een zaterdag zijn tussen 6.00 uur en 19.00 uur alle kentekens genoteerd van de in het betaald parkerengebied en de schil daarom heen geparkeerde auto's. Op deze wijze kan het aantal geparkeerde auto's worden bepaald, het parkeermotief (wonen, werken, bezoeken), de locatie en de duur dat de auto geparkeerd staat;
2. koopstromenonderzoek: koopstromenonderzoek is hét instrument om koopgedrag van inwoners in kaart te brengen en veranderingen in dit gedrag in tijd en plaats te laten zien. De aanpak van het onderzoek is vergelijkbaar met het in 2010 uitgevoerde Koopstromenonderzoek Oost-Nederland, waar de gemeente Hellendoorn ook aan deelgenomen heeft. Om inzicht te krijgen in de kooporiëntatie van inwoners van de gemeente Hellendoorn en omliggende gemeenten is een telefonische enquête uitgevoerd, gecombineerd met de mogelijkheid om via internet de vragenlijst in te vullen. In het koopstromenonderzoek zijn ook vragen gesteld over vervoerwijzekeuze en (betaald) parkeren.
3. betalingsbereidheidsonderzoek: een betalingsbereidheidsonderzoek geeft inzicht in de mate waarin parkeerders bereid zijn te betalen voor het parkeren dan wel een vergunning aan te schaffen/aangeschaft hebben om te mogen parkeren in het betaald parkerengebied.

Uit het parkeerduuronderzoek dat op 19 en 29 september 2012 is gehouden, blijkt dat er veel minder geparkeerd wordt in het betaald parkeren gebied dan in 2008 in hetzelfde gebied. Er was in 2008 een toename verwacht omdat er functies aan het centrum zijn toegevoegd: 3000m² winkels, bibliotheek, theater, woningen en horeca.

In een koopstromenonderzoek is onderzocht waarom er minder geparkeerd wordt. Hieruit blijkt dat er meerdere oorzaken zijn:

1. Onder de bezoekers die boodschappen komen doen is het autogebruik gedaald van 64% naar 42%. Dit ten gunste van de fiets. Onder het winkelend publiek is het autogebruik gedaald van 6% naar 3%.
2. Van de totale bezoekersgroep zegt bijna de helft (44 procent) het centrum van Nijverdal minder vaak en minder lang te bezoeken om inkopen te doen.
3. De bestedingen van Nijverdallers die in Rijssen boodschappen doen / winkelen is ongeveer verdubbeld. De bestedingen aan dagelijkse goederen steeg van 2,4% naar 5,7% en van niet dagelijkse goederen van 5,7% naar 8,4%. Voor de dagelijkse goederen is dit opvallend omdat bij de supermarkten in Nijverdal gratis geparkeerd kan worden. Daarnaast zijn de brandstofkosten om naar Rijssen te rijden hoger dan het parkeergeld voor een uur parkeren in Nijverdal.
4. De bouw van het Combiplan zorgt al geruime tijd voor een verslechterde bereikbaarheid van het centrum. Op de vraag of dit een rol speelt bij het al dan niet bezoeken van het centrum antwoordt 37% dat dit het geval is.
5. Bijna tweederde, 60%, geeft aan dat de invoering van betaald parkeren reden is om het centrum niet meer met de auto of minder vaak en/of minder lang te bezoeken.
6. Een derde deel van de ondervraagden geeft aan minder te kopen als gevolg van de economische recessie. Daarnaast worden er goedkopere producten gekocht en worden dure aankopen uitgesteld.
7. Ook leidt de economische recessie tot meer leegstand dan in 2008 geraamd. Inmiddels staat ruim 5000 m² winkelruimte en 700 m² kantoorruimte leeg. Lege panden trekken geen bezoekers en dus geen parkeerders.
8. Ruim een kwart geeft aan minder naar de winkel te gaan als gevolg van E-commerce, het kopen via het internet. Ook de oriëntatie via internet neemt toe, de koop vindt vervolgens gerichter plaats waardoor de verblijfsduur in het centrum daalt (-23%).

Naast het minder en minder lang parkeren dragen de volgende zaken bij aan de lage parkleeropbrengsten:

1. Uit het betalingsbereidheidsonderzoek blijkt dat minder parkeerders dan verwacht hun parkeerbelasting betalen of langer parkeren dan de gekochte parkeertijd.
2. Meer parkeerders dan verwacht parkeren op één van de parkeerterreinen bij de supermarkten die in het centrum gevestigd zijn.

De in het koopstromenonderzoek, betalingsbereidsheidsonderzoek en parkeerduuronderzoek vastgestelde feiten en tendensen leiden tot de volgende inkomstenderving:

2012	Mate van invloed	Mindere omzet t.o.v. verwachte opbrengst na correctie	Cumulatief
Berekende inkomsten betaald parkeren 2012 (waarbij al rekening is gehouden met 25% afvloed)			€ 1.170.000,-
Opbrengsten uit naheffingsaanslagen			- € 107.000,-
Opbrengsten uit verkoop vergunningen			- € 65.000,-
Overige inkomsten			- € 15.000,-
In 2008 verwacht aantal parkeeruren 2012	1.310.666		
Verwachte opbrengsten uit straat- en garageparkeren 2012. Hierbij is rekening gehouden met 25% afvloed als gevolg van uitwijkgedrag, betalingsbereidheid en verschuiving van auto naar fiets.			€ 983.000,-
<i>Betalen vanaf 10.00 uur ipv 9.00 uur</i>	-6%	- € 60.000,-	
<i>Betalingsbereidheid</i>	-7%	- € 65.000,-	
<i>Bereikbaarheid centrum</i>	-3%	- € 30.000,-	
<i>Bezoekfrequentie en verblijfsduur</i>	-4%	- € 37.000,-	
<i>E-commerce</i>	-2%	- € 15.000,-	
<i>Recessie</i>	-6%	- € 60.000,-	
<i>Uitwijkgedrag</i>	-12%	- € 119.000,-	
<i>Wijzigen verplaatsingswijze</i>	-9%	- € 87.000,-	
<i>Leegstand detailhandel</i>	-5%	- € 50.000,-	
Werkelijk omzet parkeren			€ 460.000,-
Verschil tussen begrote opbrengsten en werkelijke opbrengsten straat- en garageparkeren			- € 524.000,-
Voordeel naheffingsaanslagen en verkochte parkeervergunningen			€ 93.000,-
Voordeel als gevolg van lagere exploitatiekosten			€ 56.000,-
Resultaat parkeexploitatie 2012 (inclusief € 28.000,- eenmalige onderzoekskosten)			- € 375.000,-

Mogelijke maatregelen

Op een aantal genoemde oorzaken kan de gemeente zodanig invloed proberen uit te oefenen dat de opbrengsten uit betaald parkeren toenemen:

1. **Betalingsbereidheid verhogen van de gemeten 78% naar de vereiste 85% door efficiëntere handhaving.** Bij het opstellen van de parkeexploitatie is er van uit gegaan dat 85% van de parkeerders zijn parkeerkaartje betaald en niet langer parkeert dan de parkeertijd die hij heeft gekocht. Uit onderzoek blijkt dat dit percentage in 2012 7% lager lag dan verwacht. Wanneer de betalingsbereidheid op 85% gebracht kan worden levert dit, bij een ongewijzigd aantal parkeerders, € 65.000,- op.
2. **In overleg treden met supermarkten over beperken afvloed van parkeerders naar gratis parkeerterreinen bij deze winkels.** Het uitwijkgedrag naar de gratis parkeerterreinen van supermarkten is aanzienlijk. In overleg met hen zal bekeken worden of deze afvloed beperkt kan worden. Extra inkomsten zijn afhankelijk van de opstelling van de supermarkten.

3. **De bereikbaarheid van het centrum optimaliseren.** Door werkzaamheden zijn de wegen naar het centrum al lange tijd afgesloten of afgesloten geweest voor het verkeer. Hierdoor is het centrum veel slechter bereikbaar dan in 2008. Vanuit het koopstromenonderzoek blijkt dat dit door 37% van de mensen als zo hinderlijk wordt ervaren dat zij niet meer, minder vaak of op een andere manier naar het centrum komen. Vertaald naar de parkeereexploitatie betekent dit een afvloeit van € 30.000,-. Na opening van de Van der Muelenweg moeten deze opbrengsten (deels) terug vloeien. Er is gerekend met een voorzichtige terugvloeit van € 19.000,-.
4. **Invoeren real-time parkeren.** Deze maatregel is bedoeld om de 85% betalingsbereidheid te krijgen.
5. **Communicatietraject opzetten** om het gebruik van de parkeergarage te stimuleren, uitleg te geven over het gebruik van de parkeerapparatuur, hoe de QR-codering werkt enz.
6. **Vervroegen van de aanvangstijd van betaald parkeren.** In 2015 zal er vanaf 9.00 uur betaald moeten worden. Uit analyse blijkt dat er in 2012 € 60.000,- afgevloeit is in dit uur. Verwacht wordt dat vanaf 2015 € 54.000,- als extra inkomsten kan worden opgenomen. Het overige deel lekt weg naar de overstap van auto naar fiets en consumeert elders.

Daarnaast kunnen de volgende maatregelen worden getroffen om de opbrengsten te verhogen:

7. **Onderzoeken of de parkeergarage verhuurd kan worden voor evenementen.** De opbrengsten hiervan zijn begroot op € 1000,-.
8. **Meer evenementen organiseren** in het centrum van Nijverdalen die veel (regionale) bezoekers trekken. Uit de analyse van de gegevens uit het parkeermanagementsysteem blijkt dat een evenement ruim € 1000,- extra per dag aan parkeergeld oplevert. Door de organisatie van extra evenementen kan naar verwachting € 10.000,- aan extra inkomsten gegenereerd worden.
9. **Reclamemogelijkheden bieden** op parkeertickets, parkeerautomaten of toekomstige informatiesystemen. *De opbrengsten hiervan zijn begroot op € 1000,-.*

Hoewel de exploitatielasten niet hoger zijn dan geraamd, hebben zij direct invloed op het resultaat van de exploitatie. Daarom wordt voorgesteld om met het treffen van de volgende maatregelen de kosten te beperken:

10. **De wijze van afschrijven van de parkeergarage wijzigen van lineair in annuïtair.** In de paragraaf "financiële consequenties" op pagina 13 wordt hier dieper op ingegaan. De verwachte besparingen - aflopend van € 149.000,- in 2013 tot € 28.000,- in 2022 - zijn in de modellen opgenomen.
11. **Verlichting in de parkeergarage vervangen** door LED-verlichting.
12. **Verlichting beperken** op momenten dat er weinig parkeerders gebruik maken van de parkeergarage, bijvoorbeeld door gebruik van bewegingsmelders.

Op dit moment is nog onduidelijk tot welke besparingen de punten 11 en 12 leiden en daarom zijn deze nog niet in de modellen opgenomen.

Tarievenbeleid

Een op het eerste gezicht voor de hand liggende maatregel om de opbrengsten te verhogen is het verhogen van het tarief van € 1,- per uur (0,10 per 6 minuten) naar € 1,10 per uur. Dit leidt echter niet automatisch tot 10% meer opbrengsten. De betalingsbereidheid zal verder afnemen. Ook zal men eerder de auto thuis laten staan en elders gaan winkelen of boodschappen doen. Voorgesteld wordt het tarief de eerste jaren te handhaven op € 1,- per uur.

Een andere mogelijkheid die is onderzocht is het toepassen van tariefdifferentiatie. Hierbij valt te denken aan een lager tarief voor de parkeergarage dan voor het parkeren op maaiveld. Hiermee wordt het parkeren in de parkeergarage gestimuleerd. Omdat het parkeren in de parkeergarage niet onder het fiscale regime valt moet er over de inkomsten van garageparkeren 21% BTW worden afgedragen. Verschuiving van het parkeren naar de garage levert dan per saldo een negatief resultaat op.

Omgekeerd kan het parkeren op maaiveld gestimuleerd worden door een lager tarief te kiezen dan in de parkeergarage. Afhankelijk van het verschil in tarieven zal de garage minder goed of niet meer gebruikt worden.

Dagkaarttarief van € 5,- naar € 2,-

Uit analyse van de parkeerdata blijkt dat het reduceren van het dagkaarttarief van € 5,- naar € 2,- een inkomstenderving geeft van € 30.000,- per jaar. Een deel van de mensen die nu tussen de € 1,50 en 2,- betaalt, zal mogelijk € 2,- betalen omdat het dan aantrekkelijker is langer te blijven. De inkomstenderving blijft echter aanzienlijk.

Parkeerexploitatie 2013 en verder

Het resultaat in 2012, de opgedane ervaringen met betaald parkeren, de mogelijke extra opbrengsten uit de hiervoor genoemde maatregelen en het wijzigen van de afschrijvingswijze van de parkeergarage zijn gebruikt voor het opstellen van een nieuwe raming voor de parkeerexploitatie 2013 en verder. In het hoofdstuk 3 "financiële consequenties" wordt hierop dieper ingegaan.

Hoofdstuk 2: Overige bevindingen

Parkeergarage

Het gebruik van de parkeergarage is gestegen van ca. 3000 parkeerders per maand in januari tot ca. 10.000 per maand in december. Ook de gemiddelde parkeerduur neemt licht toe. De reacties van de parkeerders zijn doorgaans zeer positief. In december is bekend geworden dat de garage de European Standard Parking Award heeft gekregen. Dit is een Europees kwaliteitskeurmerk voor parkeergarages.

Parkeervergunningen

Het aantal uitgegeven parkeervergunningen en daarmee de inkomsten zijn hoger dan verwacht. Wel wordt vooral het tarief voor de 2de vergunning (€ 120,-) als te hoog ervaren. Veel mensen maken gebruik van de mogelijkheid tot automatische incasso hetgeen tot kostenbesparing leidt. Misbruik van de digitale vergunning is niet bekend.

Bezoekerspas

In het voorjaar zijn er veel problemen geweest met het functioneren van de pas. Voor de zomer zijn deze problemen verholpen. Er zijn 473 passen verstrekt waarvan er slechts 230 gebruikt worden. Van de beschikbare 90 uur is gemiddeld 14 uur verbruikt.

Enquête onder bewoners en ondernemers

In november is een enquête onder bewoners en ondernemers uit het betaald parkeren gebied gehouden. De belangrijkste conclusies zijn:

- 70% van de bewoners en 89% van de ondernemers vindt dat betaald parkeren moet worden afgeschaft;
- Ondernemers zijn aanzienlijk ontevredener dan bewoners (90% vs 60%);
- Vrouwen zijn twee maal zo ontevreden als mannen;
- Bijna de helft van de bewoners (40%) zegt minder bezoek te ontvangen terwijl 15% aangeeft dat het bezoek korter blijft;
- 67% van de ondernemers zegt dat er voldoende gehandhaafd wordt, tegenover 37% van de inwoners. Het aantal mensen dat tevreden is over het Parkeerloket is net zo groot als de groep die ontevreden is.

Handhaving

In 2012 zijn er 4.695 naheffingen opgelegd. Dit is gemiddeld 1,5 naheffing per naheffingsuur. Dit leidt er echter niet toe dat de vereiste betalingsbereidheid van 85% wordt gehaald. Voorgesteld wordt om in eerste instantie door efficiënter te handhaven, de invoering van *real time* parkeren en communicatie ervoor te zorgen dat 85% van de parkeerders ook daadwerkelijk (voldoende) betaalt. Desgewenst kan op termijn de handhavingscapaciteit en de daarbij behorende hoogte van de naheffingsaanslag verhoogd worden.

Bezwaarschriften

In de eerste 10 maanden van 2012 zijn er 239 bezwaren ingediend tegen een naheffing. Hiervan zijn er door Parkserv, dit is het bedrijf die voor de gemeente onafhankelijk de bezwaren beoordeeld, 101 gegrond en 138 ongegrond verklaard.

Van de bezwaren die gegrond werden verklaard, stelde een groot deel (44%) op het achteraf kunnen overleggen van een geldig kaartje. Van de bezwaarmakers wier bezwaar ongegrond werd verklaard, had 72% als argument aangevoerd dat ze niet wisten dat er betaald moest worden. Sinds er extra aanduidingsborden geplaatst zijn is het aantal bezwaarschriften met als reden "onbekendheid" sterk afgenomen.

Communicatie

Om mensen van voldoende informatie te voorzien is een website gebouwd. Deze website is half september 2011 opengesteld. Op de website staat onder andere informatie over tarieven, gebieden, parkeertijden, de diverse vergunningen en de parkeergarage. Ook staan er op de website zogenaamde FAQ's: Frequently Asked Questions ofwel veelgestelde vragen. Dit zijn de vragen die aan de loketmedewerkers gesteld zijn de afgelopen maanden. Iedere vraag is van een antwoord voorzien. Op de website kunnen ook de aanvraagformulieren voor parkeervergunningen en de informatiefolder worden gedownload. In 2012 is de website 2.750 maal bezocht.

Iedereen, die in het betaald parkeren gebied woont dan wel een bedrijf voert, heeft in de aanloop naar de invoering van betaald parkeren een mailing ontvangen met daarin informatie over betaald parkeren. Deze informatie bestond uit een informatiefolder, aanvraagformulieren voor een parkeervergunning en een begeleidend schrijven.

In deze brief is de ontvanger uitgenodigd voor een tweetal inloopbijeenkomsten waar gerichte vragen over de persoonlijke situatie gesteld konden worden. Daarnaast is er op de inloopbijeenkomsten hulp geboden bij het invullen van de aanvraagformulieren voor een parkeervergunning.

Recentelijk zijn op alle parkeerautomaten zogenaamde QR-coderingen aangebracht. Door deze code te scannen met een smartphone kan informatie over betaald parkeren worden opgehaald: betreft onder meer gebiedsgrootte, tarieven, parkeertijden, plattegrond met locatie van de automaat en de locaties van de dichtstbijzijnde andere automaten. Onderzocht wordt welke mogelijkheden er zijn om via dit medium reclametijd aan te bieden aan ondernemers.

Reeds uitgevoerde aanpassingen/verbeteringen

1. Extra aanduidingsborden "betaald parkeren"

In de ingediende bezwaarschriften werd regelmatig als bezwaar genoemd dat het onduidelijk was dat men zich bevond in een betaald parkeren zone.. Om die reden zijn er 30 aanvullende borden "betaald parkeren" geplaatst. Dit heeft geleid tot aanmerkelijk minder bezwaarschriften.

2. QR-codering

QR staat voor quick response. De code kan worden gescand door een *app* op een smartphone. Vervolgens wordt via internet de achterliggende informatie ontsloten. Alle 44 parkeerautomaten hebben een unieke QR-codering gekregen. Het scannen levert informatie op over de locatie waar men zich bevindt, waar andere parkeerautomaten staan en welke regels er gelden voor betaald parkeren. Ook is er een link naar de parkeerwebsite opgenomen.

3. Verbeterde bewegwijzering in garage

Via bewegwijzering worden uitgestapte parkeerders naar de vier uitgangen van de parkeergarage geleid. Ondanks deze bewegwijzering vroegen parkeerders regelmatig aan de beheerder van de garage de weg naar de uitgangen. Door het aanbrengen van de benaming van de straat waar de uitgang op uit komt, is dit duidelijker gemaakt.

4. Uitrijkaarten voor garage geïntroduceerd

Op 8 november 2012 heeft uw raad besloten dat ondernemers en organisatoren van evenementen uitrijkaarten voor de parkeergarage kunnen kopen voor € 2,- per stuk. Deze kaarten kunnen meegegeven worden aan klanten of medewerkers. Hiermee wordt het gebruik van de parkeergarage gestimuleerd.

5. Met tarieven flexibel inspelen op situatie

Wij zijn in bepaalde situaties bevoegd tot het aanwijzen van vier dagen waarop gratis geparkeerd kan worden. Wel dient de raad hierover zo spoedig mogelijk geïnformeerd te worden.

6. Parttimeparkeervergunning

Aanvankelijk was het alleen mogelijk om een werknemersvergunning te kopen die een hele week geldig was. Al direct na invoering van betaald parkeren kwam de vraag naar een parttimevergunning. Vanaf 1 januari 2012 is het mogelijk om per dag een vergunning te kopen. Iedere combinatie is mogelijk.

7. Extra handhaving half november – eind december 2012

Uit het betalingsbereidheidsonderzoek blijkt dat de betalingsbereidheid achterblijft bij de doelstelling van 85%. Daarom is er in de periode van half november tot eind december 2012 een extra handhavingsinspanning geleverd. De resultaten hiervan zijn nog niet bekend.

Verbeterpunten in ontwikkeling:

1. Onderzoek naar *real time* parkeren

Uit analyse van de verkochte parkeertickets blijkt dat er veel kaartjes verkocht worden met een waarde van € 0,10 en € 0,20. Ook worden er veel naheffingsaanslagen opgelegd. Hieruit kan worden afgeleid dat veel parkeerders, omdat zij kort in het centrum verblijven, geen kaartje kopen of een kaartje met korte parkeertijd kopen. Uit analyse van de naheffingsaanslagen blijkt dat met name deze groep een naheffing krijgt opgelegd.

Dit beeld is niet opvallend omdat de tijd die aan de koop van een parkeerticket moet worden besteed (naar de automaat lopen, de betaalhandeling verrichten en terug lopen naar de auto) lang is ten opzichte van de tijd die zij in het centrum verblijven. De invoering van *real time* parkeren komt hieraan tegemoet. In dit systeem betaalt de parkeerder achteraf. Daardoor hoeft hij niet meer de gang naar de automaat te maken. De parkeerder koopt via het E-loket een parkeertegoed, bijvoorbeeld 20 uur voor € 20,-. Hiermee wordt zijn kenteken opgenomen in een databestand. Het kenteken staat dan op "niet actief". Hij parkeert zijn auto en belt een lokaal nummer waardoor zijn kenteken in het databestand geactiveerd wordt. De activering kan ook plaatsvinden via een *app* op een smartphone of via internet. Tijdens zijn rondgang kan de parkeerwachter in het beeldscherm van zijn terminal zien of dit kenteken geactiveerd is. Deze systematiek is gelijk aan het handhaven van vergunninghouders. Zodra de parkeerder in zijn auto stapt, kan hij door te bellen of gebruik te maken van de *app* zijn kenteken weer deactiveren waardoor het afschrijven van parkeertijd stopt. Dit systeem zal niet alleen beschikbaar zijn voor inwoners van Nijverdal maar voor iedereen, al zal niet iedereen er gebruik van maken.

2. Verplaatsen van twee parkeerautomaten

Uit gebruikservaring blijkt dat het wenselijk is om aan de noordoostzijde van de Rijssensestraat een extra parkeerautomaat te plaatsen. Op deze locatie wordt het oversteken naar de westzijde van de straat als zeer storend ervaren. Hierdoor is de betalingsbereidheid laag.

Aan de noordzijde van de Grotestraat ter hoogte van EP liggen een aantal parkeervakken welke relatief ver van een parkeerautomaat liggen. Op het parkeerterrein Grotestraat Noord staat een parkeerautomaat op relatief korte afstand maar deze is voor de parkeerder niet zichtbaar. Het is wenselijk hier een extra parkeerautomaat te plaatsen.

Bij de inrichting van de stationsomgeving zuid moeten er twee parkeerautomaten worden verwijderd. Voorgesteld wordt deze automaten op de Rijssensestraat en de Grotestraat te plaatsen.

Gebruiksgemak

In het vroege voorjaar kwamen er meldingen bij het Parkeerloket binnen dat de bezoekersspas niet goed werkte. Een ernstige en langdurige storing bij de Zweedse leverancier van de parkeerautomaten bleek hiervan de oorzaak. Voor de zomer waren de problemen opgelost. Meerdere gemeenten hebben met dit probleem te kampen gehad. Het is wenselijk te zoeken naar een betrouwbaarder systeem. *Real time* parkeren / digitaal parkeren kan hiervoor een oplossing zijn.

Parkeersituatie

Uit het parkeerduuronderzoek en vanuit meldingen blijkt dat op de Grotestraat, Constantijnstraat, Meijboomstraat en Rijssensestraat de bezettingsgraad soms 100% of meer bedraagt. Hierdoor komt de bereikbaarheid van winkels onder druk te staan. Uit onderzoek blijken de parkeerders voor een (groot) deel bewoners te zijn. Dit is een ongewenste situatie. Voorgesteld wordt het gebruik van de bewonersvergunning in deze straten niet langer toe te staan. Een separaat voorstel hiertoe zal u worden voorgelegd.

Nabij de Pin-automaten van de Rabobank wordt veel ultra-kort geparkeerd. Veelal op plaatsen waar dit ongewenst is. Hier kan (nog) niet tegen opgetreden worden.

Het parkeerterrein ten noorden van het politiebureau en ten oosten van de Van der Muelenweg is de hele dag bezet door langparkeerders. Hierdoor is het politiebureau minder goed bereikbaar. Een parkeerregulerende maatregel is gewenst. Een separaat voorstel hiertoe zal u worden voorgelegd.

Hoofdstuk 3: Financiële consequenties

Parkeerexploitatie 2012

In de 2e bestuursrapportage 2012 is een doorkijk gegeven naar het te verwachten tekort over 2012 door de cijfers van een half jaar te extrapoleren naar een heel jaar. Deze extrapolatie is met de gegevens tot en met november 2012 nogmaals gedaan. Met de huidige inzichten verwachten we over 2012 op een tekort uit te komen van circa € 375.000,- waarvan € 28.000,- eenmalige kosten voor het parkeerduuronderzoek, koopstromenonderzoek en betalingsbereidheidonderzoek en € 347.000,- als gevolg van de parkeerexploitatie.

Bij het vaststellen van de 2de bestuursrapportage 2012 is besloten dit tekort mee te nemen bij de evaluatie van het betaald parkeren in 2013. Wij stellen voor het resultaat van het betaald parkeren in 2012 te verwerken in (dat wil zeggen ten laste te brengen van) het rekeningresultaat van 2012. Het tekort op de parkeerexploitatie is zo groot dat dit door tariefsverhoging, -differentiatie of de maatregelen, zoals op pagina 7 en 8 genoemd, niet volledig kan worden gedekt. Daarom is het niet realistisch om een taakstelling binnen de parkeerexploitatie op te nemen om dit bedrag in de komende jaren terug te verdienen. Onze verwachting is dat voor de komende jaren een taakstelling niet opportuun is. Het streven blijft het reduceren van het tekort en op termijn een kostendekkende exploitatie te realiseren, echter, wij voorzien dit niet in de periode 2014 – 2017.

Parkeerexploitatie 2013 en verder

Het resultaat van 2012 is aanleiding geweest om maatregelen te benoemen die de opbrengsten maximaliseren en de kosten te reduceren. Eén van de mogelijke maatregelen is het wijzigen van de afschrijving van de parkeergarage. Immers, een aanzienlijk deel van kosten voor betaald parkeren zijn de kapitaallasten. In het verleden gingen we uit van een lineaire afschrijving van de investeringen in de parkeergarage. Bij de lineaire afschrijving met hogere kapitaallasten in de beginjaren, hadden we de reserve strategische projecten om de hoge lasten voor te financieren en in latere jaren terug te storten vanuit de parkeerexploitatie. Bij de huidige raming van de parkeerexploitatie is het echter niet mogelijk om overschotten terug te betalen aan de reserve strategische projecten, waardoor de voorfinanciering niet meer bekostigd kan worden.

Een lineaire afschrijving geeft in de eerste jaren een hoge kapitaallast en in latere jaren een lagere last. Omdat de exploitatie van betaald parkeren sluitend is, moet de hogere kapitaallast in de eerste jaren worden voorgefinancierd en in latere jaren worden terugbetaald. Dit voorfinancieren en "terugbetalen" gebeurt via de reserve strategische projecten. Bij een lineaire afschrijving is op basis van de huidige begroting vanaf 2023 alles terugbetaald en is er vanaf 2023 "ruimte" in de exploitatie. De exploitatie van 2012 geeft aan dat de huidige begroting niet meer haalbaar is.

In de parkeerexploitatie genereren we inkomsten uit het betaald parkeren, waarmee o.a. de kapitaallasten gedekt worden. Het ligt daarom voor de hand om de kapitaallasten gelijkmatiger te verdelen over de afschrijvingsduur. Daarmee worden tekorten in de eerste jaren en overschotten in de latere jaren genivelleerd. Bovendien zijn de tekorten de eerste jaren bij een annuïtaire afschrijving lager dan bij een lineaire afschrijving en is de reserve strategische projecten niet toereikend om de tekorten bij een lineaire afschrijving op te vangen. Dit pleit voor een annuïtaire afschrijving van de investeringen met gelijkblijvende looptijd. Bij een annuïtaire afschrijving van de investering in de parkeergarage is er bij de nieuwe begroting sprake van lagere kapitaallasten. Hierdoor zijn de tekorten de eerste jaren lager. In de tabellen in bijlage 1 is hiermee al rekening gehouden. Een nadeel van de annuïtaire afschrijving is dat de totale kapitaallasten over de gehele looptijd hoger zijn dan bij lineair afschrijving. De totale kapitaallasten voor lineaire afschrijving zijn € 17,9 miljoen. Voor annuïtaire afschrijving is dit € 2,4 miljoen (13%) meer, nl. € 20,3 miljoen. Het voordeel van de lagere jaarlast in het begin en het feit dat er geen adequate voorfinanciering mogelijk is, weegt zwaarder dan een hoger totaal aan kapitaallasten. Wij stellen daarom voor om voor 2013 en verder de afschrijvingsmethodiek bij de parkeergarage te wijzigen van lineair naar annuïtair met gelijkblijvende looptijden.

Vervolgens is onderzocht welke financiële consequenties het (deels) afschaffen van betaald parkeren heeft. Hiertoe zijn drie modellen uitgewerkt:

Model 1: Ongewijzigd doorgaan met betaald parkeren;

Model 2: Het volledig afschaffen van betaald parkeren;

Model 3: Het doorgaan met betaald parkeren in het centrum en het afschaffen van betaald parkeren in de Bloemenwijk.

Ad 1.: In dit model zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- a. De opbrengsten uit betaald parkeren worden met de inflatie verhoogd door vijfjaarlijks het tarief met € 0,10 per uur te verhogen.
- b. De opbrengsten worden verhoogd door een verhoogde betalingsbereidheid (€ 65.000,-), extra bezoekers als gevolg van georganiseerde evenementen (€ 10.000,-), een betere bereikbaarheid van het centrum (€ 19.000,-), miv 2015 betalen vanaf 9.00 uur in plaats van 10.00 uur (€ 55.000,-) uur en een publiciteitscampagne.
- c. De kosten voor de exploitatie van betaald parkeren stijgen jaarlijks met gemiddeld 2% volgens het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.
- d. Van de overige besparingsmogelijkheden is nog onduidelijk hoe groot deze zijn en zijn daarom niet opgenomen en derhalve als PM post vermeld.

De financiële doorrekening van dit model laat zien dat er tot 2022 een tekort blijft op de parkeerexploitatie maar dat dit wel afneemt. Naar verwachting is er vanaf 2022 geen tekort meer.

Ad 2.: In dit model zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- a. Dit model gaat uit van een volledige afschaffing van betaald parkeren, ook in de parkeergarage. De inkomsten uit betaald parkeren dalen daarom naar € 0,-.
- b. Het betaald parkeren regime heeft ook een regulerend effect dat met afschaffing verdwijnt. Hierdoor ontstaan bereikbaarheidsproblemen voor de woningen en voorzieningen in deze wijk. Een vervangend reguleringsconcept in de vorm van vergunninghoudersgebied is daarom noodzakelijk. Ook dit vervangend systeem zal in stand moeten worden gehouden; verkeersborden plaatsen, onderhouden en vervangen, vergunningen uitgeven, bezoekersregelingen treffen, verwerken vragen en opmerkingen en handhaving van het systeem.
- c. Ook na afschaffing van betaald parkeren zullen de vaste exploitatielasten van de parkeergarage betaald moeten worden: verzekeringen, belasting, communicatie, luchtverversing, noodstroom, LPG- en CO2 detectie, brandmeldinstallatie, gas, elektra, water en beheer (leggen afvalbakken, dweilen van de vloeren en ramen, schoonhouden van portieken en beheer op afstand voor de uren dat de garage gesloten is).
- d. De kosten groeien jaarlijks met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.
- e. In de financiële doorrekening is het voordeel van een gewijzigde afschrijvingsmethodiek doorgevoerd.
- f. Van de overige besparingsmogelijkheden is nog onduidelijk hoe groot deze zijn en zijn daarom niet opgenomen en derhalve als PM post vermeld.

Ad 3. In dit model zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- a. Vanuit de Bloemenwijk worden geen inkomsten uit betaald parkeren meer gegenereerd.
- b. De opbrengsten uit betaald parkeren in het centrum worden met de inflatie verhoogd door vijfjaarlijks het tarief met € 0,10 per uur te verhogen.
- c. De opbrengsten worden verhoogd door een verhoogde betalingsbereidheid (€ 65.000,-), extra bezoekers als gevolg van georganiseerde evenementen € 10.000,-), een betere bereikbaarheid van het centrum (€ 19.000,-), miv 2015 betalen vanaf 9.00 uur in plaats van 10.00 uur (€ 55.000,-) uur en een publiciteitscampagne.
- d. Het betaald parkeren regime heeft ook een regulerend effect dat met afschaffing verdwijnt. Het is aannemelijk dat bezoekers van het centrum uitwijken naar de Bloemenwijk om gratis te parkeren. Hierdoor ontstaan bereikbaarheidsproblemen voor de woningen en voorzieningen in deze wijk. Een vervangend reguleringsconcept in de vorm van vergunninghoudersgebied is daarom noodzakelijk. Ook dit vervangen systeem zal in stand moeten worden gehouden; verkeersborden plaatsen, onderhouden en vervangen, vergunningen uitgeven, bezoekersregelingen treffen, verwerken vragen en opmerkingen en handhaving van het systeem.
- e. In de financiële doorrekening is het voordeel van een gewijzigde afschrijvingsmethodiek doorgevoerd.
- f. De kosten voor de exploitatie van betaald parkeren stijgen jaarlijks met gemiddeld 2% volgens het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.
- g. Van de overige besparingsmogelijkheden is nog onduidelijk hoe groot deze zijn en zijn daarom niet opgenomen en derhalve als PM post vermeld.

Voor alle modellen geldt dat mogelijk extra inkomsten en besparingen uit maatregelen, zoals verwoord op pagina 4, zijn verwerkt in de overzichten. Bij ieder model is opgenomen welke extra inkomsten dan wel welke besparingen zijn meegerekend. De modellen zijn in bijlage 1 verder uitgewerkt.

Parkeerexploitatie 2011

Betaald parkeren is op 1 oktober 2011 van start gegaan. In 2011 is er, evenals in 2012, een tekort op de exploitatie. Deze is als taakstelling opgenomen voor 2012. Door het tekort in 2012 is de taakstelling niet gehaald. Daarnaast zijn er kosten gemaakt in de aanloop naar betaald parkeren. Dit zijn in hoofdzaak kapitaallasten voor de parkeergarage. Daarnaast bestaat deze post uit onderzoekskosten en interne uren in de periode 2004 - 2011. In totaal bedragen de aanloopkosten € 352.000,-.

In de huidige (oude) begroting zouden deze lasten voorgefinancierd worden uit de reserve strategische projecten en uit de hogere inkomsten in latere jaren worden terugbetaald. In de nieuwe raming is er geen ruimte voor de terugbetaling. Wij stellen voor om de aanloopkosten ten laste van de reserve strategische projecten te brengen.

Hoofdstuk 4: Conclusies en voorstellen

Conclusies

1. Het exploitatietekort 2012 sluit op € 375.000,-;
2. Doorgaan met betaald parkeren in zijn huidige vorm, hoewel financieel niet sluitend, is het meest gunstige model;
3. Voor de periode 2013 tot en met 2022 wordt een aflopend tekort op de parkeerexploitatie verwacht;
4. Er liggen meerdere oorzaken ten grondslag aan het exploitatietekort;
5. Door het nemen van enkele maatregelen kunnen de opbrengsten verhoogd worden en de kosten gereduceerd.

Voorstellen

1. Het negatief resultaat van betaald parkeren 2012, groot € 375.000,- (waarvan € 28.000,- eenmalige onderzoekskosten tbv evaluatienota en € 347.000,- als resultaat op de parkeerexploitatie), ten laste brengen van het rekeningresultaat 2012.
2. Voor het verwachte tekort 2013, groot € 320.000,- in de 1ste bestuursrapportage een dekkingsvoorstel opnemen.
3. Voor 2014 en verder de tekorten meenemen in de integrale afweging bij de begroting voor 2014 en verder.
4. De aanloopkosten tot en met 2011, groot € 352.000,-, ten laste van de reserve strategische projecten brengen.
5. De afschrijvingsmethodiek voor de parkeergarage voor 2013 en verder te wijzigen van lineair naar annuïtair met gelijkblijvende looptijden.
6. Het parkeertarief op € 1,- per uur (€ 0,10 per 6 minuten) en € 5,- voor een dagkaart handhaven.
7. De uit de enquête voortvloeiende wens om het tarief van de 2de vergunning te verlagen, honoreren en vaststellen op € 60,- per jaar.
8. Ons college opdragen de opbrengsten uit betaald parkeren te maximaliseren en de kosten te reduceren.

Burger en overheidsparticipatie:

Geen.

Communicatie:

De resultaten van de evaluatie zijn op 29 januari 2013 aan de bewoners en ondernemers uit het betaald parkeren gebied gepresenteerd. De belangrijkste reacties hierop zijn .....

Effecten meten:

De (financiële) resultaten van de getroffen maatregelen worden in de jaarrekening opgenomen.

Planning:

De maatregelen zullen na het vaststellen van deze nota worden uitgewerkt en uitgevoerd.

Eindsaldo

Een negatief eindsaldo zal bij de integrale afweging van de begroting 2014 en verder worden meegenomen. Bezuinigingen op andere onderdelen van de begroting dan wel lastenverzwaring zal noodzakelijk zijn om dekking te vinden.

Model 3: Betaald parkeren in de Bloemenwijk afschaffen

Bedragen x1000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomsten (1)	€ 729	€ 729	€ 779	€ 779	€ 857	€ 857	€ 857	€ 857	€ 857	€ 942
Uitgaven (2)	-€ 463	-€ 472	-€ 482	-€ 491	-€ 501	-€ 511	-€ 521	-€ 532	-€ 542	-€ 553
Kapitaallasten	-€ 706	-€ 704	-€ 701	-€ 688	-€ 651	-€ 651	-€ 651	-€ 651	-€ 629	-€ 538
Saldo	-€ 440	-€ 447	-€ 404	-€ 400	-€ 295	-€ 305	-€ 315	-€ 326	-€ 314	-€ 149
Eindsaldo	-€ 399	-€ 406	-€ 363	-€ 359	-€ 254	-€ 264	-€ 274	-€ 285	-€ 273	-€ 108

Beschrijving

Dit model gaat uit van het continueren van het huidige parkeerregime in het centrum en afschaffing van betaald parkeren in de Bloemenwijk.

Inkomsten

De inkomsten zijn gebaseerd op de inkomsten zoals deze in 2012 zijn gegenereerd aangevuld met de extra inkomsten zoals becijferd op pagina 8. Er is geen rekening gehouden met een verzwaring van de recessie en daarmee oplopende leegstand van winkelruimte en kantoren.

Uitgaven garage

Dit zijn de huidige kosten, jaarlijks verhoogd met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.

Uitgaven straat

Dit zijn de huidige kosten, jaarlijks verhoogd met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening verminderd met de onderhoudskosten voor parkeerautomaten in de Bloemenwijk en het leeghalen van de automaten en het tellen en afstorten van het parkeergeld en hangt samen met het reguleringssysteem dat wordt gekozen.

Kapitaallasten

De kapitaallasten van de parkeergarage bestaan uit de afschrijvingen en de rentelast die berekend wordt over de investering. De kapitaallasten drukken op de parkeerexploitatie. In het overzicht is rekening gehouden met een gewijzigde afschrijvingssystematiek van lineair naar annuïtair.

Eindsaldo

Een negatief eindsaldo zal bij de integrale afweging van de begroting 2014 en verder worden meegenomen. Bezuinigingen op andere onderdelen van de begroting dan wel lastenverzwaring zal noodzakelijk zijn om dekking te vinden.

Kapitaallasten

De kapitaallasten van de parkeergarage bestaan uit de afschrijvingen en de rentelast die berekend wordt over de investering. De kapitaallasten drukken op de parkeereexploitatie. In het overzicht is rekening gehouden met een gewijzigde afschrijvingssystematiek van lineair naar annuïtair.

Eindsaldo

Een negatief eindsaldo zal bij de integrale afweging van de begroting 2014 en verder worden meegenomen. Bezuinigingen op andere onderdelen van de begroting dan wel lastenverzwaring zal noodzakelijk zijn om dekking te vinden.

Model 2: Afschaffen van betaald parkeren

Bedragen x1000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Uitgaven	-€ 325	-€ 332	-€ 338	-€ 345	-€ 352	-€ 359	-€ 366	-€ 373	-€ 381	-€ 388
Kapitaallasten	-€ 706	-€ 704	-€ 701	-€ 688	-€ 651	-€ 651	-€ 651	-€ 651	-€ 629	-€ 538
Saldo	-€ 1.031	-€ 1.036	-€ 1.039	-€ 1.033	-€ 1.003	-€ 1.010	-€ 1.017	-€ 1.024	-€ 1.010	-€ 926
Eindsaldo	-€ 990	-€ 995	-€ 998	-€ 992	-€ 962	-€ 969	-€ 976	-€ 983	-€ 969	-€ 885

Opmerking: bij een (gedeeltelijk) vergunningensysteem zijn de uitgaven hoger voor: handhaving, vergunningensysteem, etcetera.

Beschrijving

Dit model gaat uit van een volledige afschaffing van betaald parkeren, ook in de parkeergarage. Om het centrum en de woningen voor bezoekers bereikbaar te houden zal een vervangende regulering nodig zijn.

Inkomsten

De inkomsten uit betaald parkeren dalen naar € 0,-. Het betaald parkeren regime heeft ook een regulerend effect dat verdwijnt met afschaffing.

Uitgaven garage

Ook na afschaffing van betaald parkeren zullen de vaste lasten van de parkeergarage betaald moeten worden: verzekeringen, belasting, communicatie, luchtverversing, noodstroom, LPG- en CO2 detectie, brandmeldinstallatie, gas, elektra, water en beheer (leggen afvalbakken, dweilen van de vloeren en ramen, schoonhouden van portieken en beheer op afstand voor de uren dat de garage gesloten is). De kosten groeien jaarlijks met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.

Uitgaven straat

Betaald parkeren heeft een regulerend karakter. Als betaald parkeren wordt afgeschaft zal een vervangend reguleringssysteem moeten worden ingericht. Ook dit vervangend systeem zal in stand moeten worden gehouden; verkeersborden plaatsen, onderhouden en vervangen, vergunningen uitgeven, bezoekersregelingen treffen, verwerken vragen en opmerkingen en handhaving van het systeem. De kosten groeien jaarlijks met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening en hangt samen met het reguleringssysteem dan wordt gekozen.

Kapitaallasten

De kapitaallasten van de parkeergarage bestaan uit de afschrijvingen en de rentelast die berekend wordt over de investering. De kapitaallasten drukken op de parkeereexploitatie. In het overzicht is rekening gehouden met een gewijzigde afschrijvingssystematiek van lineair naar annuïtair.

Bijlage 1

Huidige begroting (lineaire afschrijving)

Bedragen x1000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Huidige begroting										
Inkomsten	€ 1.286	€ 1.296	€ 1.306	€ 1.321	€ 1.331	€ 1.341	€ 1.350	€ 1.360	€ 1.360	€ 1.360
Uitgaven	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568	-€ 568
Kapitaallasten	-€ 855	-€ 836	-€ 818	-€ 788	-€ 736	-€ 719	-€ 703	-€ 687	-€ 671	-€ 565
Saldo	-€ 137	-€ 108	-€ 80	-€ 35	€ 27	€ 54	€ 79	€ 114	€ 121	€ 227
Eindsaldo*	-€ 96	-€ 67	-€ 39	€ 6	€ 68	€ 95	€ 120	€ 155	€ 162	€ 268

* Voor invoering van betaald parkeren was in de begroting € 41.000,- beschikbaar voor handhaving van de blauwe zone. Dit bedrag is beschikbaar gebleven voor handhaving bij betaald parkeren en is in de huidige begroting (uit 2008) gebruikt ter dekking van de parkeerexploitatie. Hier is in de nieuwe begroting voor 2013 e.v. ook rekening mee gehouden. In de tabel geeft de regel "inclusief" het saldo aan met inbegrip van deze € 41.000,-. Voor dit resterende saldo moet nog dekking worden gevonden. Deze € 41.000,- is voor alle 3 modellen beschikbaar.

Model 1: Doorgaan met betaald parkeren

Bedragen x1000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomsten (1)	€ 829	€ 829	€ 889	€ 889	€ 978	€ 978	€ 978	€ 978	€ 978	€ 1.076
Uitgaven (2)	-€ 484	-€ 494	-€ 504	-€ 514	-€ 524	-€ 534	-€ 545	-€ 556	-€ 567	-€ 578
Kapitaallasten	-€ 706	-€ 704	-€ 701	-€ 688	-€ 651	-€ 651	-€ 651	-€ 651	-€ 628	-€ 537
Saldo	-€ 361	-€ 369	-€ 316	-€ 313	-€ 197	-€ 207	-€ 218	-€ 229	-€ 218	-€ 40
Eindsaldo	-€ 320	-€ 328	-€ 275	-€ 272	-€ 156	-€ 166	-€ 177	-€ 188	-€ 177	€ 1

Beschrijving

Dit model gaat uit van het continueren van het huidige parkeerregime.

Inkomsten

De inkomsten zijn gebaseerd op de inkomsten zoals deze in 2012 zijn gegenereerd aangevuld met de extra inkomsten zoals becijferd op pagina 8. Er is geen rekening gehouden met een verzwaring van de recessie en daarmee oplopende leegstand van winkelruimte en kantoren.

Uitgaven garage

Dit zijn de huidige kosten, jaarlijks verhoogd met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.

Uitgaven straat

Dit zijn de huidige kosten, jaarlijks verhoogd met het CBS prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening.

Concept Besluit:

1. Het negatief resultaat van betaald parkeren 2012, groot € 375.000,- (waarvan € 28.000,- eenmalige onderzoekskosten tbv evaluatienota en € 347.000,- als resultaat op de parkeerexploitatie), wordt ten laste gebracht van het rekeningresultaat 2012.
2. Voor het verwachte tekort 2013, groot € 320.000,- wordt in de 1ste bestuursrapportage een dekkingsvoorstel opgenomen.
3. Voor 2014 en verder worden de tekorten meegenomen in de integrale afweging bij de begroting voor 2014 en verder.
4. Uit punt 4 voortvloeiend de aanloopkosten tot en met 2011, groot € 352.000,-, worden ten laste gebracht van de reserve strategische projecten.
5. De afschrijvingsmethodiek voor de parkeergarage voor 2013 en verder wordt gewijzigd van lineair naar annuïtair met gelijkblijvende looptijden.
6. Het parkeertarief wordt op € 1,- per uur (€ 0,10 per 6 minuten) en € 5,- voor een dagkaart gehandhaafd.
7. Het college van B&W wordt opgedragen de opbrengsten uit betaald parkeren te maximaliseren en de kosten te reduceren.

Nijverdal, 22 januari 2013

Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

de burgemeester,

F. Dijkstra MBA,

mevr. A.H.Raven BA,

Advies commissie(s):

Nr. 13INT00194

Nijverdal, 12 maart 2013

Aldus besloten,

De raad van Hellendoorn,

De griffier,

de voorzitter,

Bijlagen:

Bijlage 1: Modellen Parkeerexploitatie 2013 en verder

Bijlage 2: Nota Evaluatie betaald parkeren